

VIBORG
KOMMUNE

Tillæg til miljøgodkendelse
af
svineproduktion
på
Herredsvejen 178
9500 Hobro

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	3
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	4
1.2 Afgørelse	4
1.3 Ikke teknisk resumé	5
1.4 Offentlighed	6
2 Vilkår i miljøgodkendelsen	8
3 Generelle forhold	13
3.1 Beskrivelse af husdyrbruget	13
3.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	13
3.3 Gyldighed	13
3.4 Retsbeskyttelse	13
4 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	15
4.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv. - anlægsdelen	15
4.2 Placering i landskabet - anlægget	17
5 Husdyrhold, staldanlæg og drift	19
5.1 Husdyrhold og produktionsareal	19
5.2 Energi- og vandforbrug	21
5.3 Spildevand herunder regnvand	23
5.4 Affald	24
5.5 Driftsforstyrrelser eller uheld	27
6 Gødningsproduktion og -håndtering	29
6.1 Gødningstyper og mængder	29
7 Forurening og gener fra husdyrbruget	31
7.1 Ammoniak og natur	31
7.2 Lugt	34
7.3 Fluer og skadedyr	38
7.4 Transport	39

7.5	Støj fra anlægget og maskiner.....	42
7.6	Støv fra anlæg og maskiner	45
7.7	Lys.....	46
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	47
9	Miljøkonsekvensrapport	49
10	Alternativer.....	50
11	Miljøledelse	51
12	Ophør	52
13	Samlet konklusion	53
14	Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning.....	54
14.1	Godkendelsens gyldighed.....	54
14.2	Klagevejledning og søgsmål.....	54
14.3	Underretning om godkendelsen	55
15	Bilag	

DATABLAD

Titel: Tillæg til miljøgodkendelse af svineproduktion på Herredsvejen 178, 9500 Hobro

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	44929821
Husdyrbrugets navn	Herredsvejen 178
Beliggenhedsadresse	Herredsvejen 178
Postnummer	9500
By	Hobro

Ansøger

Ansøger navn	Jensens Griseproduktion ApS
Ansøger adresse	Herredsvejen 180
Ansøger postnummer	9500
Ansøger by	Hobro
Ansøger telefon	20472462
Ansøger email	Farmerjohn@fibermail.dk

Ejer

Ejer navn	John Jensen
Ejer adresse	Herredsvejen 180
Ejer postnummer	9500
Ejer by	Hobro
Ejer telefon	20472462
Ejer email	Farmerjohn@fibermail.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	44768852
Konsulent virksomhedsnavn	Farmbrella 2024 ApS
Konsulent navn	Tina Madsen
Konsulent adresse	Strømmen 6
Konsulent postnummer	9400
Konsulent by	Nørresundby
Konsulent telefon	31391347
Konsulent email	tim@farmbrella.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8834702
CHR numre	16501

Dato for godkendelse: 1. maj 2025

Godkendelsen er udarbejdet af:

Claus Pedersen

Viborg Kommune
Teknik og Miljø
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Husdyrproduktionen på Herredsvejen 178 fik den 10. maj 2023 en miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 til etablering af en svineproduktion. Ejendommen var i 2019 miljøgodkendt til en konsumægproduktion, men denne produktion er ophørt.

Jensens Griseproduktion ApS, Herredsvejen 180, 9500 Hobro ønsker nu at øge svineproduktionen på Herredsvejen 178, 9500 Hobro med et produktionsareal på 1.045 m². Der søges ikke om opførsel af nyt byggeri, da stalden allerede er opført i forbindelse med den tidligere konsumægproduktion på ejendommen. Svineproduktionen vil efterfølgende have et samlet produktionsareal på 2.328 m².

Herredsvejen 178 er et IE-brug, idet antallet af stipladser til slagtesvinene i staldene overstiger 2.000 stk. Tillægget forudsætter en godkendelse efter § 16a, stk. 4 i husdyrbrugloven.

Der er ingen ejendomme med husdyrbrug indenfor en afstand af 100 meter fra de fast placerede husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg eller ensilageanlæg eller 50 % fra den ukorrigerede geneafstand til enkelt bolig. Husdyrbruget er dermed ikke forureningsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug og skal dermed ikke godkendes samlet med andre husdyrbrug.

Ansøgningen om tillæg til miljøgodkendelse er indsendt til Viborg Kommune den 13. november 2024 gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem i skema nr. 244136. Tillægget til miljøgodkendelse er baseret på en miljøkonsekvensrapport indsendt af ansøger og supplerende oplysninger i forbindelse med sagsbehandlingen.

1.2 AFGØRELSE

Viborg Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til det ansøgte tillæg til miljøgodkendelsen på Herredsvejen 178, 9500 Hobro i henhold til de gældende regler, Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 (Husdyrbrugloven) og bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse mv. af husdyrbrug (Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Tillægget efter husdyrbruglovens § 16a stk. 4 er baseret på oplysningerne i ansøgningen og betinget af de fastsatte vilkår. Vilkårene i tillægget er som hovedregel kun stillet for de punkter, hvor Viborg Kommune vurderer, at kravene skal være mere vidtgående end de generelle bestemmelser herunder reglerne i den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse (Bekendtgørelse nr. 2243 af 29 november 2021).

Alle eksisterende vilkår og nye vilkår for ejendommen er samlet i dette tillæg til ejendommens eksisterende miljøgodkendelse fra 2023.

Vurderingen er baseret på, at husdyrbruget med de stillede vilkår i miljøgodkendelsen og tilhørende tillæg, særregler for IE-brug og de generelle regler for husdyrbrug ikke vil give anledning til uacceptable påvirkninger af omgivelserne herunder lugtgener, påvirkning af natur m.v.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering af de miljømæssige virkninger på naturen, miljøet og naboer.

Viborg Kommune har stillet konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning for at sikre

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljødegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen

Tillægget fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. museumslovens bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde. Ændring af nye stalde må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Viborg Kommune og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

1.3 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Produktion

Husdyrbruget har en gældende miljøgodkendelse til et produktionsareal på 1.283 m² til smågrise og slagtesvin. Ansøger ønsker at udvide den eksisterende produktion af smågrise og slagtesvin til et samlet produktionsareal på 2.328 m².

Placering

Husdyrbruget er placeret i landzone ca. 1,7 km sydvest for Klejtrup. Staldanlægget (Stald 2) er placeret ca. 207 meter syd for nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Herredsvejen 197, 9500 Høbro).

Lugt

Beregninger vedr. lugt i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgenekriterierne til nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt af projektet.

Transporter til og fra ejendommen

Der sker en forøgelse i antallet af transporter fra 573 i nudrift til 753 i ansøgt drift. Stigningen i antallet af transporter forventes ikke at medføre væsentlige gener.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Ejendommen ligger i et område, som i husdyrgodkendelseslovens forstand er forholdsvis robust.

Nærmeste ammoniakfølsomme naturtype, der er omfattet af lovens beskyttelse, er et moseområde beliggende ca. 700 meter nord for anlægget. Habitatområde nr. 30 ligger ca. 1 km syd for staldanlægget.

Beregninger viser, at alle afskæringskriterier for ammoniakbelastning er overholdt med en relativ stor margin.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

BAT

Viborg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Husdyrbruget overholder det vejledende BAT-

krav til ammoniak. Ejendommen lever op til BAT i forhold til staldindretning (delvis spaltegulv og gyllekøling), management, vand- og energiforbrug samt opbevaring af husdyrgødning mv.

1.4 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort den 13. januar 2025 med frist til at fremsende bemærkninger til den 27. januar 2025. Der indkom bemærkninger/indsigelser fra Hærupvej 12 + 14 og Herredsvejen 201, alle 9500 Hobro. Bemærkningerne/indsigelserne fremgår af Bilag 2-4.

Ansøger og Farmbrella 2024 ApS (konsulent) har kommenteret på de indsendte bemærkninger, se Bilag 5.

Viborg Kommunes bemærkninger til indkomne høringssvar.

Indledningsvis bemærkes, at ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. De danske regler om miljøregulering af husdyrproduktion skal på den ene side værne om miljø og natur, samtidig med at de på den anden side skal sikre forudsigelige og økonomisk bæredygtige rammer for erhvervet. Beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug. Det gælder i særlig grad i et område, der i Kommuneplanen er udpeget som ”Værdifuldt landbrugsområde”. Herredsvejen 178 ligger i et ”Værdifuldt landbrugsområde

For forhold som lugtgener og ammoniakpåvirkning af natur opstiller Husdyrbrugloven faste krav. Dette indebærer, at overholder et projekt disse krav, kan kommunen ikke nægte miljøgodkendelse af projektet med henvisning til ulemper/gener fra disse forhold.

Ved godkendelse af husdyrbrug består den helt centrale beskyttelse af naboerne i de beskyttelsesniveauer, der er fastlagt i forhold til lugt og ammoniak mv. Her sikrer reglerne, at kommunalbestyrelsen ikke kan godkende eller tillade etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug, hvis husdyrbruget med det ansøgte indebærer væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Heri ligger dog ikke, at enhver påvirkning kan undgås.

Der er for en række forhold opstillet faste krav i Husdyrbrugloven. Det gælder for en række afstands-krav, lugt og natur m.v. For andre forhold - f.eks. landskabsvurderinger, trafik m.v. - skal kommunen inddrage vejledning fra Miljøstyrelsen, afgørelser fra Miljø- og Fødevareklagenævnet, Kommuneplanen for Viborg Kommune m.v. Kommunens råderum er derfor meget begrænset.

Indsigelserne som Viborg Kommune har modtaget, vedrører primært følgende emner:

- Lugtgener Afsnit 7.2
- Påvirkning af natur, Bilag IV arter og landskabet Afsnit 7.1
- Trafikale gener Afsnit 7.4
- Sundhedsrisici
- Risiko for gylleudslip

Viborg Kommune har forholdt sig til indsigelserne under de respektive afsnit i tillægget til miljøgodkendelsen.

Viborg Kommune skal også bemærke, at følgende forhold ikke indgår i sagsbehandling for miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven:

- Sundhedsrisici: I forhold til sundhedsrisiko har Miljøministeren udtalt, at hvis der fremkommer ny viden på området, som giver anledning til, at der bør ske en justering af f.eks. beskyttelsesniveauer, afstandskrav, beregningsmetoder eller lignende, vil Miljøministeriet se på de gældende regler igen. Der er således ikke pt. regler i husdyrbrugloven i forhold til sundhedsrisiko.
- Risiko for gylleudslip: Der er i forbindelse med indsigelserne beskrevet bekymringer omkring gylleudslip som kan ske fra gyllebeholderen på Herredsvejen 178, som er opført i 2024. Det menes at gyllen i tilfælde af kollaps af gyllebeholderen vil blive ledt til en grøft ved Hærupvej og videre til et dræn ved Hærupvej 33, 9500 Hobro og dermed videre i Hærup sø. Hærupvej 33 og Hærup sø ligger hhv. ca. 800 meter og ca. 1100 meter væk fra gyllebeholderen. Der er en hældning på hhv. ca. 1,9 grader og ca. 1,7 grader fra ejendommens gyllebeholder til Hærupvej 33 og Hærup sø.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen stiller særlige krav til gyllebeholdere der ligger i et såkaldt risikoområde. Et risikoområde er defineret som følgende ”Områder, hvor terrænet skråner med en gennemsnitlig hældning på mere end 6 grader fra beholderen mod åbne vandløb eller søer med et areal større end 100 m².”

Gyllebeholderen ligger således ikke i et risikoområde.

Det bemærkes hertil, at husdyrbruget har om udarbejdelse af en beredskabsplan, som beskriver, hvorledes uheld skal håndteres. Desuden er gyllebeholderen underlagt kontrol af autoriseret kontrollant, og kommunen ved tilsyn også fører tilsyn med gyllebeholderen.

På baggrund af ovenstående vurderer Viborg Kommune ikke, at der skal stilles særlige vilkår til sikring af gylleudslip fra ejendommens gyllebeholder.

2 VILKÅR I MILJØGODKENDELSEN

Nedenfor gives en oversigt over samtlige vilkår, der er gældende efter meddelelse af tillægget. Vilkår med **fed skrift** er anvendt for de vilkår, som tillægget udløser/ændre.

Generelle vilkår

- 1) *Miljøgodkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Herredsvejen 178, 9500 Hobro med CVR nr. 44929821.*
- 2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.*
- 3) *Den der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:*
  - *Ejerskifte af virksomhed*
  - *Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
  - *Indstilling af driften for en længere periode*
- 4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

- 5) **Der skal etableres og vedligeholdes et 3-rækket løvtræshegn mod syd og vest siden af bygningerne/gyllebeholderen på Herredsvejen 178, jf. bilag 1.**
- 6) **Der skal genplantes i læhegnet, hvis planterne går ud, og der skal renholdes for ukrudt omkring planterne specielt de første år, så træernes vækst ikke hæmmes.**
- 7) **Beplantningen (3-rækket løvtræshegn) skal være etableret senest ved udgangen af 2025. I den forbindelse skal der indsendes en beplantningsplan til Viborg Kommune.**

Husdyrhold og produktionsareal

- 8) **Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med oversigten i Skema 1. Ejendommens produktionsareal må ikke overstige 2.328 m². Ejendommens gyllebeholdere må have et samlet overfladeareal på 917 m².**

Gyllekøling:

Indretning og drift

- 9) **Gyllekanalerne i stalden (Stald 1) i alt 1.094,1 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.**
- 10) **Varmepumperne skal levere en gennemsnitlig køleydelse på mindst 30,71 W/m².**
- 11) **Den samlede årlige køleydelse skal være på 224.068 kWh.**
- 12) **Den installerede varmepumpe har en køleeffekt på 33,6 kW.**

- 13) *Varmepumperne skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.*
- 14) *Den årlige driftstid skal være mindst 6.669 timer.*
- 15) *Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.*
- 16) *Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.*
- 17) *Ved udskiftning af varmepumperne, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.*

Egenkontrol

- 18) *Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer.*
- 19) *Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.*
- 20) *Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.*

Energi- og vandforbrug

- 21) *Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

Spildevand

- 22) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt transportvogn og sprøjte skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder.*

Affald

- 23) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*
- 24) *Olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*
- 25) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres at affaldstyperne bliver sorteret. Det skal ligeledes*

kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.

Driftsforstyrrelser eller uheld

- 26) Der skal foreligge en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- *Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen*
- *Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan*
- *Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.*
- *En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året. Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

Gødningstyper og mængder

- 27) Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, så spild undgås.
- 28) Beholdere til husdyrgødning skal mindst 1 gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag noteres i logbogen.
- 29) **Ejendommens gyllebeholder:**

Indretning, drift og egenkontrol

Gyllebeholderen skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Lugt

- 30) Hvis der efter Viborg Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen i denne godkendelse, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Skadedyr

- 31) Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

- 32) Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af støj- og støvgener mv.

Støj

- 33) Hvis der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil Kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes.

Vejledningens afskæringskriterier er følgende:

Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

Støv

- 34) Landbrugsdriften må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.
- 35) Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kom-

munes vurdering medfører gener for omgivelserne.

Bedst tilgængelige teknik

- 36) Bedriften skal under tilsynet redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.*
- 37) Ved fremtidige ændringer i råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der som udgangspunkt vælges råvarer, hjælpestoffer og produkter med mindst mulig miljøbelastning for øje.*

Ophør

- 38) Ved ophør af dyreholdet skal stalde, gyllekanaler, fodersiloer mv. tømmes og rengøres og bortskaffes efter gældende regler. Eventuelle kemikalier, olie- og medicinaffald skal bortskaffes i henhold til de til enhver tid gældende affaldsregulativer i Viborg Kommune.*

3.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Tillægget til ejendommens eksisterende miljøgodkendelsen meddeles efter Husdyrbruglovens § 16a, stk. 4 for husdyrproduktionen på Herredsvejen 178, 9500 Hobro, CVR nr. 44929821.

Jensens Griseproduktion ApS ønsker at udvide den eksisterende svineproduktion på ejendommen. Ejendommen vil få et samlet produktionsareal til smågrise og slagtesvin på 2.328 m² efter meddelelse af tillægget.

3.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ændring af anlæg skal meldes til Viborg Kommune, som afgør om ændringerne på bedriften udløser krav om miljøgodkendelse. Skift i ejerforhold for ejendommen skal desuden meddeles til Viborg Kommune.

3.3 GYLDIGHED

En godkendelse skal udnyttes inden for 6 år. Hvis en godkendelse, der er udnyttet, efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 pct. Af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 pct. Af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav. Herefter gælder fortsat, at der kan ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (jf. de 25 %) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år.

3.4 RETSBESKYTTELSE

Med dette tillæg til miljøgodkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse. Det bemærkes dog, at tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hvert 10. år skal tage den samlede godkendelse efter husdyrbruglovens § 16a, stk. 2 op til revurdering og om nødvendigt ændre vilkårene heri. Den første regelmæssige revurdering skal foretages 8 år efter datoen for meddelelse af § 16a miljøgodkendelsen fra 2021.

Herudover skal en § 16a godkendelse tages op til revurdering i tilfælde af, at forurening fra ejendommen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudsiges, eller der er skabt teknisk mulighed for at nedbringe emissionerne betydeligt eller andre forhold nævnt i husdyrbruglovens § 40.

Vilkår for revurdering af § 16a godkendelser meddeles som påbud efter husdyrbrugloven §§ 39 og 40.

3.5 GENERELLE VILKÅR.

På baggrund af ovenstående videreføres følgende generelle vilkår:

- 1) *Miljøgodkendelsen omfatter husdyrproduktionen på ejendommen Herredsvejen 178, 9500 Hobro med CVR nr. 44929821.*
- 2) *Husdyrproduktionen skal drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen, samt med de ændringer der eventuelt måtte fremgå af godkendelsens vilkår.*

- 3) *Den der er ansvarlig for driften, skal underrette kommunen, såfremt landbruget foretager følgende:*
- Ejerskifte af virksomhed*
  - Hel eller delvis udskiftning af driftsherre*
  - Indstilling af driften for en længere periode*
- 4) *Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.*

4.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV. – ANLÆGSDELEN

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er lokaliseret i Viborg Kommune og er beliggende i det åbne land ca. 1,7 km sydvest for Klejtrup By. Husdyrbruget ligger i et område der er karakteriseret af landbrug med spredt bebyggelse og levende læhegn.

Ejendommen ligger udenfor diverse beskyttelseslinjer og fredede områder mv. Afstandene til de i Husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 nævnte områder fremgår af nedenstående tabeller:

Afstandskrav skal derfor overholdes i forhold til staldafsnit 2.

Forbudszoner jf. husdyrbrugloven § 6 for stald 2			
	Afstandskrav	Placering	Aktuel afstand
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Klejtrup By Kommuneplan KLEJ.B4.04	> 1700 m > 1100 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, til blandet bolig -og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institution, rekreative formål etc.	50 m	Lokalplanområde 091, rekreativt område	4.900 m
Nabobeboelse	50 m	Herredsvejen 197	206 m
Forbudszoner jf. husdyrbrugloven § 7 for stald 2			
Afstand til kategori 1-natur	Min. 10 m	>10 meter	1.080 m
Afstand til kategori 2-natur	Min. 10 m	>10 meter	805 m

Forbudszoner nyt byggeri

Afstande og afstandskrav jf. husdyrbrugloven § 8 for stald 2		
	Afstandskrav	Aktuel afstand
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	Min. 25 m	>1.024 m
Almene vandforsyningsanlæg	Min. 50 m	>1.926 m

Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 15 m	>500 m
Offentlig vej og privat fællesvej	Min. 15 m	198 m
Levnedsmiddelvirksomhed	Min. 25 m	>25 m
Beboelse på samme ejendom	Min. 15 m	55 m
Naboskel	Min. 30 m	126 m
Afstandskrav nyetablering af opbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning § 8		
Vandløb, herunder dræn og søer	Min. 100m	>100 m

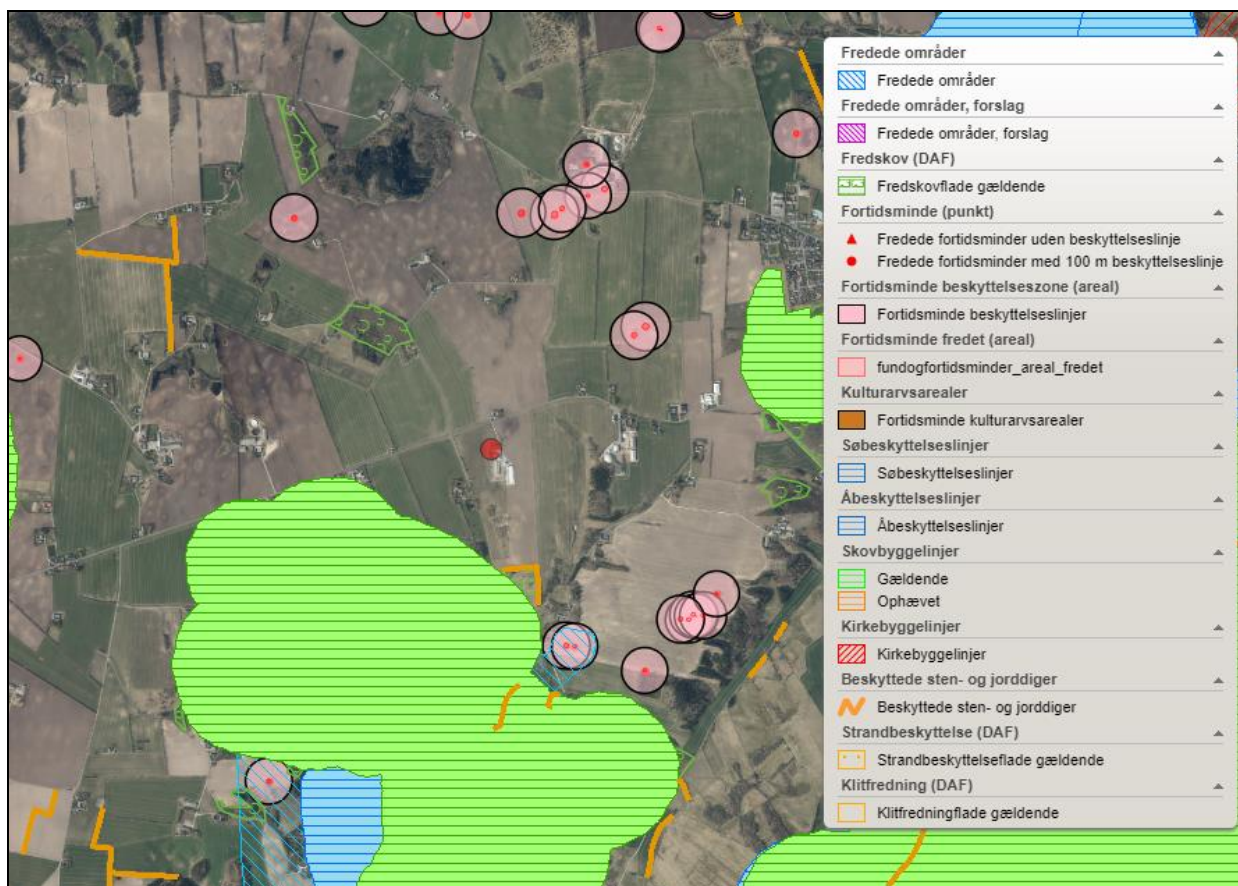
Afstandskrav ved ændring der medfører forøget forurening

Afstandskravene i Lovens § 6 har karakter af forbudszone. Afstandskravene i § 8 skal overholdes ved udvidelser eller ændringer af husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, der kan medføre forøget forurening.

I henhold til § 7 i husdyrbrugloven er det ikke tilladt at etablere, udvide eller ændre husdyranlæg, hvis afstanden til ammoniakfølsomme naturtyper (enten inden eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder) er mindre end 10 meter.

Bygge- og beskyttelseslinjer, fredede områder og kulturarvsarealer

Det er ikke relevant at forholde projektet til bygge- og beskyttelseslinjer, fredede områder og kulturarvsarealer, da der ikke opføres nyt byggeri.

Husdyrbrugets placering ift. beskyttelseslinjer (kort fra plandata.dk).

Vurdering af landskabs- og planmæssige forhold

Da der ikke opføres nyt byggeri sker der ingen ændringer i forhold til oplevelsen af landskabet.

Det ansøgte projekt vurderes ikke at være i strid med fredede områder, fortidsminder, kulturarvsarealer eller registreringen af jord- og stendiger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der opføres ingen nye bygninger og alle afstandskrav i henhold til §§ 6, 7 og 8 i Husdyrbrugsloven vurderes overholdt.

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor diverse fredninger og kirke-, skov-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinjer mv.

4.2 PLACERING I LANDSKABET – ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nærmeste nabobeboelse noteret uden landbrugspligt, Herredsvejen 197, er lokaliseret 259 meter nord for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Nærmeste beboelse i samlet bebyggelse, Klejtrupvej 88, er lokaliseret 3.463 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Den nærmeste byzone for Klejtrup by/byzone er lokaliseret 1.731 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Det nærmeste kommuneplanlagt område er lokaliseret 1.170 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Ansøger har valgt at udvide projektet med plantning vest og syd om anlægget, som vist på Bilag 1. Beplantningen vil blive et tre-rækker læhegn, hvilket på sigt vil lukke af for indkig til ejendommen fra vest og syd.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Da der ikke opføres nye bygninger i forbindelse med projektet, vurderes det ikke at ejendommen vil fremtræde dominerende i landskabet.

Ejendommen ligger udenfor økologiske forbindelseslinjer, fortidsminder og værdifulde kulturmiljøer mv. Ifølge kommuneplanen ligger ejendommen i et "Værdifuldt landbrugsområde". Det vurderes, at det ansøgte, ikke vil være i strid med kommuneplanens udpegninger og retningslinjer.

Viborg Kommune vurderer, at der med tillæg til ejendommens miljøgodkendelse ikke sker en forringelse af de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der følgende nedenstående nye vilkår til husdyrbruget:

- 5) Der skal etableres og vedligeholdes et 3-rækket løvtræshegn mod syd og vest siden af bygningerne/gyllebeholderen på Herredsvejen 178, jf. bilag 1.
- 6) Der skal genplantes i læhegnet, hvis planterne går ud, og der skal renholdes for ukrudt omkring planterne specielt de første år, så træernes vækst ikke hæmmes.
- 7) Beplantningen (3-rækket løvtræshegn) skal være etableret senest ved udgangen af 2025. I den forbindelse skal der indsendes en beplantningsplan til Viborg Kommune.

5.1 HUSDYRHOLD OG PRODUKTIONSAREAL

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Svineproduktionen på Herredsvejen 178 har et samlet produktionsareal svarende til 2.328 m².

Gulv- og dyretype fremgår af skema 1.

Skema 1.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 1	1422	Mekanisk ventilation	6 m	(#680245) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	1283
Stald 2	1276	Mekanisk ventilation	6 m	(#680250) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 25-49 % fast gulv	0	1045
Sum						2328

Der anvendes gyllekøling i stalden for at sænke ammoniakfordampningen. Gyllekøling er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste og vil i denne godkendelse reducere ammoniakfordampningen med 17 % i stalden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er størrelsen af produktionsarealet samt dyre- og gulvtype, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning, hvorfor der stilles vilkår om, at det angivne produktionsareal, gulv- og dyretype overholdes.

Der anvendes gyllekøling i den eksisterende stald (Stald 1) og hele produktionsarealet er med delvis spaltegulv. Gyllekøling og den valgte gulvtype giver en lavere emission af ammoniak og vurderes at være BAT.

Gyllekøling er en teknologi hvor der enten nedstøbes køleslanger i bunden af gyllekanalerne eller slangerne eftermonteres i bunden af kanalerne. Køleslangerne køler gyllen ned hvorved ammoniak reduceres. Når køleslangerne forbindes til en varmepumpe, kan varmen fra gyllen genanvendes til opvarmning af stalddrum og beboelse og vand. Teknikken anvendes i Stald 1, hvor gyllekølingen sker ved at køleslangerne er påmonteret i gyllekanalerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende nye vilkår for drift og egenkontrol:

- 8) **Dyretypen, gulvtypen og produktionsareal skal være i overensstemmelse med oversigten i Skema 1. Ejendommens produktionsareal må ikke overstige 2.328 m². Ejendommens gyllebeholdere må have et samlet overfladeareal på 917 m².**

Gyllekøling:

Indretning og drift

- 9) *Gyllekanalerne i stalden (Stald 1) i alt 1.094,1 m² – skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.*
- 10) *Varmepumperne skal levere en gennemsnitlig køleydelse på mindst 30,71 W/m².*
- 11) *Den samlede årlige køleydelse skal være på 224.068 kWh.*
- 12) *Den installerede varmepumpe har en køleeffekt på 33,6 kW.*
- 13) *Varmepumperne skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.*
- 14) *Den årlige driftstid skal være mindst 6.669 timer.*
- 15) *Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.*
- 16) *Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.*
- 17) *Ved udskiftning af varmepumperne, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.*

Egenkontrol

- 18) *Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer.*
- 19) *Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.*
- 20) *Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.*

5.2 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi

Stuehuset opvarmes med varme fra varmepumpe og supplerende varme fra fastbrændsel stokerfyr. Opvarmning af staldanlægget sker ved varmepumpe. Varmepumpen er tilknyttet et gyllekølingsanlæg. Varmen fra gyllekølingsanlægget anvendes til opvarmning af staldanlægget, hvilket reducerer udledning af CO₂ til opvarmning.

Energiforbrug i form af strøm anvendes i driftbygningerne for størstedelen til ventilation, udfodring, korntørring i amerikanersilo, højtryksrensning samt belysning og drift af anlæg til gyllekøling. Derudover anvendes der el til pumpning af gylle.

Energiforbruget forventes at stige i forbindelse med det ansøgte, da der renoveres og etableres en stald i en staldbygning som pt. ikke er i drift, den nye stald forbruger energi til belysning og ventilering. Den nye stald etableres med lavenergi ventilation og lavenergibelysning og er isoleret.

Normen for energiforbrug er 80 kWh pr. kvadratmeter produktionsareal, hvilket vil svare til et årlig energiforbrug på 186.240 kWh for denne ejendom.

Da anlægget bliver renoveret efter gældende byggestandarder, vurderes det, at energiforbruget vil ligge på et optimeret niveau for de enkelte energiforbrugende enheder. Drift af gyllekøling i det ansøgte projekt vil ikke få energiniveauet til at stige over det forbrugte energiniveau i nudrift, derimod har gyllekøling en afledte effekt på klimagasser ved udfasning af olie til opvarmning og dermed CO₂ udledningen.

Energiforbrug til drift af gyllekøling er ikke indeholdt i normen for energiforbrug, og forbrugt heraf skal derfor tillægges. Det aktuelle energiforbrug på ejendommen inklusive drift af gyllekølingsanlægget er væsentligt lavere end normen, hvilket skyldes, at der løbende er fokus på at optimere energiforbrugende enheder.

Gyllekølingsanlægget reducerer udledning af ammoniak fra gyllekummer med køleslanger. Varmen fra gyllekølingsanlægget anvendes til opvarmning af stuehus, hvilket har betydet en mindre udledning af CO₂ til opvarmning.

Vurdering vedr. energiforbrug og klima

I slagtegriseproduktion ligger mulighederne for at spare på energi primært indenfor områderne ventilation, foderfremstilling, belysning og isolering. I smågriseproduktion ligger mulighederne for at spare på energi derudover også ved opvarmning.

Der er ingen foderfremstilling på ejendommen.

Eksisterende stald er indrettet med lavenergibelysning, lavenergi ventilation og bygningen er isoleret.

Den renoverede stald indrettes med lavenergibelysning, lavenergi ventilation og bygningen er isoleret. Der er ved renovering af enheder i det eksisterende anlæg fokus på forbrug af energi. Ved renoveringer vil der blive opgraderet til mindre energiforbrugende enheder på lys, foder og ventilation. Det vurderes, at den renoverede stald med helt nye løsninger vil ligge lavt i energiforbrug til belysning og ventilation.

Alle ventilatorer vaskes i forbindelse med vask af de enkelte stalde, hvilket reducerer modstanden. Der er temperaturstyring på ventilationsanlæggene i staldene.

Energiforbrug skal indgå i det løbende miljøledelsesprogram, hvorigennem der fortsat vil være fokus på energiforbruget.

Det vurderes, at husdyrbruget har fokus på energi og er indstillet på at foretage handlinger med henblik på lavest mulige klimaaftryk af produktionen.

Vand

Ejendommen forsynes med vand fra vandværk. Der forbruges vand til drikkevand til dyrene samt overbrusning af dyr og rengøring af stalde, foder- og ventilationsanlæg.

Forbruget af vand i en slagtegrisestald til hhv. drikkevand, spild og rengøring udgør 0,559 m³ pr. slagtegris (norm) svarende til ca. 3,21 m³ vand/m² produktionsareal. Mens forbruget af vand i en smågrisestald til hhv. drikkevand, spild og rengøring udgør 0,152 m³ pr. smågris (norm) svarende til ca. 2,99 m³ vand/m² produktionsareal.

Vandforbruget er på 0,559 m³ pr. slagtegris er fordelt på:

- 0,459 m³ til drikkevand. Forbruget til drikkevand afhænger af foderforbrug. Med faldende foderforbrug falder grisens vandbehov. Hen over de sidste 15 år er foderforbruget i kilo foder faldet, samtidig er afgangsvægten på grisene steget med 11 kg. Denne ændring i både foder og vægt har betydet at vandforbruget pr. gris er uændret.
- 0,075 m³ til drikkevandsspild. Dette forbrug er faldet ved drikketrug og drikkenipler over trug. Den generelle lovgivning foreskriver dog overbrusning af dyrene i de varme perioder, hvilket betyder at sparet forbrug af vand i forbindelse med spild nu forbruges i forbindelse med overbrusning.
- 0,025 m³ til vask. Iblødsætning af anlægget reducerer lidt på forbruget af vaskevand, men det samlede vandbehov til vask er så ubetydelig, at det ikke ændrer ved det samlede vandbehov.

Vandforbruget er på 0,152 m³ pr. smågris er fordelt på:

- 0,117 m³ til drikkevand. Forbruget til drikkevand afhænger af foderforbrug. Med faldende foderforbrug falder grisens vandbehov. Hen over de sidste 15 år er foderforbruget i kilo foder faldet, samtidig er afgangsvægten på grisene steget med 11 kg. Denne ændring i både foder og vægt har betydet at vandforbruget pr. gris er uændret.
- 0,015 m³ til drikkevandsspild. Dette forbrug er faldet ved drikketrug og drikkenipler over trug. Den generelle lovgivning foreskriver dog overbrusning af dyrene i de varme perioder, hvilket betyder at sparet forbrug af vand i forbindelse med spild nu forbruges i forbindelse med overbrusning.
- 0,02 m³ til vask. Iblødsætning af anlægget reducerer lidt på forbruget af vaskevand, men det samlede vandbehov til vask er så ubetydelig, at det ikke ændrer ved det samlede vandbehov.

Med 2.328 m² produktionsareal kan vandbehovet opgøres til 9.134 m³ vand.

Derudover kommer vandforbrug til velfærdsrum til personale og privatbeboelse.

Husdyrbrugets vandforbrug søges begrænset via nedenstående tiltag:

- Iblødsætning forud for vask
- Dagligt eftersyn af rørføringer til vand.
- Integration af drikkeventiler over fodertrug.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. energi- og vandforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er følgende BAT:

- optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- anvende lavenergi-belysning.
- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalder er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Viborg Kommune vurderer, at ejendommen overholder gældende BAT regler (EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF)) med hensyn til energi- og vandforbruget.

Kommunen vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt niveau i forhold til bedriftens produktion. En hyppig registrering af energi- og vandforbruget er et vigtigt incitament med henblik på en minimering af det samlede forbrug.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 21) *Energi- og vandforbruget skal registreres mindst 1 gang årligt. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.*

5.3 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Der er opsat tagrender på det eksisterende staldanlæg. Tagvand fra det eksisterende staldanlæg udledes til nedsivning via faskine jf. nedsivningstilladelse fra Viborg Kommune fra den 29. juli 2019.

Spildevand fra vask af stalde opsamles i ejendommens gyllesystem og er indregnet i normtallene for gylleproduktion.

Der er ingen vaskeplads på ejendommen, da transport af dyr til anlægget sker med egen vogn.

Sanitært spildevand fra mandskabsfaciliteter i stalden ledes til en 3 m³ lukket beholder øst for staldbygningen.

Det vurderes, at der ikke forbruges mere vand end der er behov for på ejendommen og at der i den daglige drift er fokus på at reducere vandspild ved løbende vedligeholdelse af rørføringer samt løbende udskiftning af utætte drikkevandsventiler. Drikkenipler er placeret over fodertrug for at opsamle evt. spild, som så vil drikkes af dyrene.

Vandforbrug skal indgå i det løbende miljøledelsesprogram, hvorigennem der fortsat vil være fokus på forbruget.

Det vurderes at husdyrbruget har foretaget de nødvendige foranstaltninger for at minimere vandforbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens afledning af sanitært spildevand og tagvand vurderes ikke at give anledning til gener i lokalområdet.

Vask fra stalde ledes til gyllebeholderen. Nedenstående vilkår er stillet hvis der laves en vaskeplads på ejendommen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 22) *Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt transportvogn og sprøjte skal foregå på støbt tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholdere.*

5.4 AFFALD

MLJØTEKNISK REDEGØRELSE

Affald

På IE-brug, skal affaldshåndteringen leve op til affaldshierarkiet, jf. §6b i lov om miljøbeskyttelse, hvilket betyder, at affald skal behandles efter følgende hierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

I forbindelse med produktionen på ejendommen produceres der husdyrgødning som genanvendes som gødning på markerne. Foderspild søges minimeret mest muligt, da det er en unødigt omkostning i produktionen. Foderspild reduceres ved at kontrollere samlinger og andre steder, hvor der kan opstå utætheder. Derudover reduceres foderspild også ved at tømme fodersiloerne jævnligt inden de igen fyldes, således foderet ikke bliver hængemt i siloerne.

De affaldsmængder som skal håndteres, opbevares og bortskaffes, er primært emballage fra de hjælpestoffer som anvendes i produktionen. Derfor er det svært at nedbringe affaldsmængden, da husdyrbruget har ringe indflydelse på emballeringen. Mængden af affald er dog begrænset i forhold til produktionens størrelse, da foder, som er den råvarer, der indkøbes absolut størst mængde af, leveres uden emballage.

Affaldet består primært af plastdunke fra sæber, desinfektionsmidler, klinisk risikoaffald (kanyler og medicinrester) og farligt affald (spraydåser til mærkning af dyr), lysstofrør fra stalde, papir, pap og plast fra emballering samt jern og metal.

Ved genanvendelse af papir og pap kræves det at materialerne er rene. Hovedparten af emballagen har været i kontakt med indholdet, eller der blevet snavset i forbindelse med brugen heraf. Der er således svært at genanvende hovedparten af de emballager som indkøbes til staldanlægget.

Affaldet sorteres på ejendommen og bortskaffes som beskrevet i nedenstående tabel. Da affaldsfraktionerne fra produktionen er begrænset, vil en del af fraktionerne medtages jævnligt til Herredsvejen 180 og afleveres samlet.

Affaldstype	Håndtering	Bortskaffelse
Brændbart affald	Container ved stald	Afleveres på genbrugsstation
Genanvendeligt affald	Container ved stald	Afleveres på genbrugsstation
Spraydåser	Opbevares i egnet beholder	Afleveres på genbrugsstation som farligt affald.
Klinisk risikoaffald - medicinrester - brugte kanyler	Lægemiddelsrester opbevares aflåst egnet beholder. Brugte kanyler opbevares i kanyleboks/plastdunk.	Afleveres på genbrugsstation.
Sprøjtemiddelrester og emballage	Ingen opbevaring	-
Byggeaffald	-	Genbrugsstation/medtages af entreprenør
Lysstofrør	Opbevares i en fast beholder.	Afleveres på genbrugsstation.
Spildolie, oliefiltre	Ingen opbevaring	-
Jern og metal	Opbevares kun sjældent	Produkthandel
Husholdningsaffald	Container v. stuehus	Dagrenovation

Håndtering af affald på Husdyrbruget

Affaldet sorteres på ejendommen og bortskaffes som beskrevet i ovenstående skema.

Vurdering

Det vurderes samlet, at affaldshierarkiet er iagttaget og at sortering, opbevaring og bortskaffelse af affald sker miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativer.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i DAKA-brønd på ejendommen beliggende Herredsvejen 180. Døde dyr overdækkes og afhentes efter behov af DAKA.

Vurdering vedr. opbevaring og håndtering af affald.

Det vurderes, at døde dyr opbevares korrekt i henhold til bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr (BEK nr. 558 af 01/06/2011).

Korrekt opbevaring sikrer, at der ikke er risiko for, at der opstår uhygiejniske forhold eller risiko for forurening.

Olie- og kemikalieaffald

Olier

Der er ingen opbevaring af olier til markdrift på ejendommen.

Der er ingen oplag af smøreolie til markmaskiner på ejendommen.

Olieaffald(spildolie)

Der opbevares ingen spildolie på ejendommen, idet spildolie medtages i forbindelse med service af maskinparken.

Kemikalier

Husdyrbrugets forbrug af kemikalier består af rengøringsmidler til vask af staldanlægget.

Rengøringsmidler opbevares på spildbakke i rum uden afløb.

Der er ingen langtidsopbevaring af markkemikalier på ejendommen.

Kemiaffald

Det er sjældent, at der er restprodukter af sæbe eller desinfektionsmidler. Det tilstræbes at anvende midlerne så restprodukter undgås. Eventuelle rester afleveres på genbrugsplads.

Vurdering

Det vurderes, at olie og kemikalier opbevares korrekt uden risiko for forurening og med mulighed for opsamling/opsugning af evt. spil.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Håndtering af døde dyr skal leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011. Deraf følger, at animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket beholder. Opbevaring af døde dyr skal være placeret på et egnet sted, så der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen. Derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler. Bortskaffelsen skal i øvrigt ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ for erhverv.

Det indebærer følgende:

- Ejendommens dagrenovation og erhvervsaffald må ikke sammenblandes.
- Der må ikke foretages afbrænding af affald på ejendommen.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra husdyrbruget.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 23) *Arealerne omkring bygningerne og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald mv.*
- 24) *Eventuelt oplag af olie- og kemikalier (gældende både råvarer og affald) skal til enhver tid opbevares i tæt emballage, afskærmet mod nedbør og uden mulighed for afløb til kloak, jord, overfladevand eller grundvand. Opbevaringen skal ske således, at der er opsamlingskapacitet til en mængde, svarende til rumindholdet af den størst benyttede beholder.*
- 25) *Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Ved tilsyn skal det kunne demonstreres at affaldstyperne bliver sorterede. Det skal ligeledes kunne dokumenteres at affaldet aftages af godkendte virksomheder og transporteres af godkendte transportører, f.eks. ved hjælp af kvitteringer fra virksomhederne.*

5.5 DRIFTSFORSTYRRELSE ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På landbrugsejendomme kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Brand
- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt
- Oliespild
- Kemikaliespild

Ejendommens nuværende beredskabsplan bliver opdateret. Beredskabsplanen for husdyrbruget skal sikre, at forurening i forbindelse med et eventuelt uheld begrænses mest muligt. Beredskabsplanen skal blandt andet sikre, at der er en plan for hvordan et utilsigtet udslip af flydende husdyrgødning håndteres således tab til vandmiljøet undgås.

Sker der uheld der kan medføre alvorlige påvirkninger af natur og miljø vil alarmcentralen straks blive kontaktet. Ligeledes vil kommunens Teknik & Miljø Forvaltningen hos Viborg Kommune efterfølgende blive underrettet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 53, stk. 3 fastsætter følgende vedrørende beredskabsplaner:

Stk. 3. Beredskabsplanen, jf. stk. 1, skal omfatte:

- 1) En plan over husdyrbruget med angivelse af drænsystemer og vandkilder og spildevandskilder.*
- 2) Handlingsplaner for håndtering af visse potentielle hændelser (f.eks. brande, utætte eller kollapsede gyllebeholdere, ukontrolleret afstrømning fra møddinger og olieudslip).*
- 3) Tilgængeligt udstyr til håndtering af forureningsulykker (f.eks. udstyr til tilstopning af drænrør og opdæmning af grøfter samt oliesug, absorberingsmåtter eller ruller til olieudslip).*

Stk. 4. Kontrol, reparation og vedligeholdelse, jf. stk. 1 og 2, skal ske regelmæssigt. Kontrol af gyllebeholdere, jf. stk. 2, nr. 1, skal som minimum gennemføres én gang årligt.

Stk. 5. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende sammen med planen omfattet af stk. 1, i forbindelse med tilsyn.

Ud over at være BAT vurderer Viborg Kommune, at en beredskabsplan på tilfredsstillende vis vil beskrive, hvorledes man skal forholde sig ved kritiske situationer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for driftsforstyrrelser eller uheld:

- 26) *Der skal foreligge en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen*
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan*
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.*
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.*

Beredskabsplanen skal opdateres, når der sker ændringer på bedriften og gennemgås mindst én gang om året. Beredskabsplanen skal have en fast tilgængelig plads på ejendommen.

6.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Flydende husdyrgødning

Anlæggets samlede produktionsareal med flydende husdyrgødning udgør op til 2.328 m² med mulighed for produktion af flexgruppe små- og slagtegrise. Ved maksimal udnyttelse af anlægget forventes årsproduktionen af flydende husdyrgødning at udgøre ca. 8.706,7 m³ (2.328 m² produktionsareal * 3,74 m³ gylle/m²).

Gylletanken på 5.000 m³ udgør 100 % af den samlede lagerkapacitet i gylletanke. Normproduktionen af husdyrgødning kan således reduceres med 10,0 %, svarende til 500 m³. Der skal således opbevares 8.206,7 m³ husdyrgødning.

Der er ingen vaskeplads på ejendommen.

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er der krav om minimum 9 mdr. opbevaringskapacitet.

Med en forventet gødningsproduktion på i alt 8.206,7 m³ pr år er der opbevaringskapacitet til 7,3 mdr. (m³ gødningsopbevaringskapacitet /gødningsproduktion pr. mdr.) Der sker løbende levering af husdyrgødningen til biogasanlæg. Flydende husdyrgødning ledes i lukkede rørføringer til fortank og pumpes via rørledning direkte til biogas på Herredsvejen 180A, mens den afgassede husdyrgødning pumpes via rørledning direkte til gyllebeholder på Herredsvejen 178.

Dybstrøelse

Der er ingen produktion af dybstrøelse på ejendommen.

Vurdering

Med en total kapacitet på 5.000 m³ til rådighed, er der en opbevaringskapacitet på 7,3 måneder. Da der er opbevaringskapacitet til 7,3 måneder, vurderes det, at der ikke er tilstrækkelig med opbevaringskapacitet på ejendommen.

Da husdyrgødningen løbende leveres til biogasanlæg, vurderes det, at der for bedriften på Herredsvejen 178 er tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet.

Det vurderes at håndtering og opbevaring af husdyrgødning på ejendommen følger gældende lovgivning. Lovgivningen for området anses er BAT.

Det vurderes at teltoverdækningens åbninger skal være lukkede i de perioder, hvor der ikke udbringes husdyrgødning eller er behov for omrøring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Lovkravet om 9 måneders opbevaringskapacitet for gylle er ikke overholdt. Da gyllen løbende leveres til biogasanlæg, vurderer Viborg Kommune ikke at kravet skal overholdes. Det skyldes at gyllebeholderen på ejendommen kun modtager den mængde afgasset gylle som kan være i tanken.

Håndtering og opbevaring af gylle på ejendommen lever op til gældende lovgivning og betragtes som BAT.

Følgende vilkår videreføres for drift og egenkontrol:

- 27) *Håndtering af husdyrgødning skal foregå under opsyn, så spild undgås.*
- 28) *Beholdere til husdyrgødning skal mindst 1 gang om året tømmes helt, og der skal ske udvendig og om muligt indvendig inspektion med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag noteres i logbogen.*
- 29) ***Ejendommens gyllebeholder:***

Indretning, drift og egenkontrol

Gyllebeholderen skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Hvis en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

7.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

Emissionen af ammoniak fra det ansøgte projekt fremgår af beregninger i husdyrgodkendelse.dk, se nedenstående tabel.

Ammoniakemission:

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4008,8	239,0	4247,8
Nudrift	2315,8	239,0	2554,8
8 års-drift	2254,0	840,0	3094,0

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak i den ansøgte produktion udgør 4.248 kg N/år. Beregninger i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT kravet er overholdt.

I Husdyrgodkendelse.dk regnes der på, hvor stor en del af husdyrbrugets ammoniakemission der afsættes på omkringliggende natur. Naturområder er udpeget i henhold til naturbeskyttelseslovens §3. Udpegningerne er vejledende for alle naturtyper.

Naturområder er opdelt i fire kategorier. Kategori 1, 2 og 3 natur samt øvrige vejledende udpegede naturtyper, der ikke hører under de tre kategorier.

Der regnes på totaldepositioner til kategori 1- og 2-natur. Der regnes på merdepositionen til kategori 3-natur, dog således, at der både regnes på merdeposition fra nu-drift til ansøgt drift og fra 8-års drift til ansøgt drift.

Afskæringskriterier i forhold til natur

Der gælder følgende fastlagte krav til, hvor meget kvælstof der må afsættes på forskellige kategorier af omkringliggende natur:

Afskæringskriterier i forhold til natur.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Kategori 1 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000 områder), som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen.	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 2 natur omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	
Kategori 3. Kategori 3 natur omfatter; Heder, moser og overdrev udenfor Natura 2000 områderne, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Der er følgende afstande til nærmeste områder med registreret natur. Figur 1 viser de naturpunkter, der er nævnt i teksten.

Figur 1: Oversigt over de nærmeste naturpunkter, der er beskrevet i teksten.

Kategori 1:

Nærmeste kategori 1-natur er et surt overdrev beliggende i området ved Hærup sø i en afstand af ca. 1 km syd for husdyrbruget. Overdrevet ligger indenfor habitatområde nr. 30, Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, Skravad Bæk. Totaldepositionen på området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

På grund af afstanden til habitatområdet og størrelsen på ammoniakemissionen fra staldanlæggene på Herredsvejen 178 vurderes det, at de berørte habitatnaturarealer ved Hærup Sø ikke påvirkes væsentligt, hvilket beregningerne også viser. Tidligere var der ægproduktion i staldbygningerne. Overgangen til svineproduktion har medført en reduktion af ammoniakudledningen fra staldene med 16 %.

I bemærkningerne til ansøgningen om miljøgodkendelse er det angivet, at der ikke er taget højde for den samlede ammoniakdeposition fra husdyrbrugene i området. Ifølge ovenstående skema kan kommunen kun inddrage ammoniakbidraget fra andre husdyrbrug for Kategori 1 naturtyper. Jo flere husdyrbrug der påvirker det samme naturområde med ammoniak, desto skrappe krav skal det ansøgende husdyrbrug efterleve.

Uanset hvor mange husdyrbrug der påvirker et område, kan kommunen ikke stille skrappe krav end 0,2 kg N/ha/år. Da beregningen viser, at produktionen fra Herredsvejen bidrager med 0,1 kg N/ha/år til det nærmeste Kategori 1 naturområde, er det skrappe krav overholdt.

Kategori 2:

Nærmeste kategori 2-natur er et overdrev. Det ligger ca. 800 m sydvest for husdyrbruget. Totaldepositionen på området er 0,1 kg N/ha/år. Kravet til Kategori 2 natur er dermed overholdt.

Kategori 3:

Den nærmeste kategori 3-natur er en mose beliggende cirka 700 meter nord for anlægget. Merdepositionen på dette sted er 0,2 kg N/ha/år. Andre kategori 3-naturområder befinder sig i samme eller større afstand fra anlægget, men de er udsat for en lavere ammoniakdeposition.

Udover kendte og registrerede §3 områder er der i forbindelse med denne miljøgodkendelse lavet besigtigelser på arealer som potentielt kunne være beskyttet efter naturbeskyttelsesloven §3. Umiddelbart sydvest for staldanlægget ligger der arealer som på luftfoto kunne indikere nogle græsarealer der kunne være beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3.

De pågældende arealer er besigtiget i marts 2025. Besigtigelsen vist, at der var tale om områder, der blev brugt intensivt til græsning og høslæt, med en ujævn og knoldet struktur. Disse områder opfylder med stor sandsynlighed kriterierne for eng, mose og overdrev. På grund af sæsonen og tidsplanen blev der dog ikke udført en botanisk undersøgelse. Efterfølgende beregninger for områderne viser, at selv om der sandsynligvis er tale om beskyttede naturtyper, som også er ammoniakfølsomme kategori 3 naturtyper, er ammoniakkravet på maks. 1 kg N/ha/år i merdeposition overholdt, da beregningerne viser 0,2 kg N/ha/år. Det vil derfor ikke påvirke projektet på Herredsvejen 178, hvis områderne, efter en botanisk gennemgang, registreres som §3 natur (kategori 3 naturtype).

Særligt beskyttede arter (Bilag IV arter):

I vejledningen til husdyrgodkendelse har Miljøstyrelsen tidligere nævnt, at kommunen skal vurdere, om der inden for 300 meter fra punktkilden findes bilag IV-arter, som kan blive direkte påvirket af projektet. 300 meter er den afstand, hvor ammoniak kan henføres direkte til punktkilden, som her er Herredsvejen 178.

Udenfor en afstand på 300 meter fra et husdyrbrug vil en påvirkning som hovedregel ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening i et område. Men der er dog krav til ammoniakdepositionen som nævnt ovenfor.

Databasen Arter.dk samler alle offentlige og validerede private artsfund, og der er ingen fund af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV arter i området nær Herredsvejen 178.

Derimod er der bla. fundet blank sejlmos i moseområderne nær Hærup Sø. Denne art vokser under næringsfattige forhold og er listet på habitatdirektivets bilag II, men den beregnede kvælstofpåvirkning fra anlægget på Herredsvej 178, og afstanden hertil taget i betragtning vurderes der ikke at kunne ske en påvirkning af forholdene for denne særligt beskyttede art.

På grund af afstanden til staldanlægget og den forholdsvis lave ammoniakdeposition vurderes det ligeledes, at eventuelle ikke-registrerede individer af bilag IV-arter, eller andre fredede og truede arter, der måtte have leve-, yngle- eller rastesteder i området, ikke vil blive påvirket af projektet på Herredsvejen 178. Da der er tale om en ændring i en eksisterende bygning, fjernes der heller ikke træer eller lignende, der kan fungere som levesteder for f.eks. flagermus, der er listet på bilag IV.

I de indkomne bemærkninger til ansøgningen om miljøgodkendelse er det angivet, at ansøgeren har fjernet bevoksninger, læhegn og udjævnet dalsænkninger, hvilket kan have fjernet potentielle levesteder for områdets bilag IV-arter.

Denne fjernelse har ikke direkte sammenhæng med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse, som kun vedrører inddragelsen af et eksisterende staldafsnit. Derfor vurderes en eventuel påvirkning af bilag IV-arter fra fjernelse af læhegn m.m. ikke i forbindelse med denne ansøgning.

Generelt vurderes det, at ejendommen Herredsvejen 178 er beliggende i et forholdsvis robust område med hensyn til ammoniakfølsom natur. Udvidelsen af produktionen vil derfor ikke give anledning til væsentlige påvirkninger, der vil kunne ændre tilstanden af de omkringliggende naturområder.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ikke særlige vilkår vedrørende ammoniakemission.

7.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Den primære kilde til lugt fra dyreholdet er staldluftventilation. Der foreligger kun systematiske og anvendelige målinger/oplysninger om lugt fra staldanlæg. Lugt i forhold til omkringboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg samt lugtgener som kan forekomme i forbindelse med udbringning indgår ikke i lugtberegningerne og håndteres derfor primært via generelle regler i husdyrgødningens bekendtgørelsen.

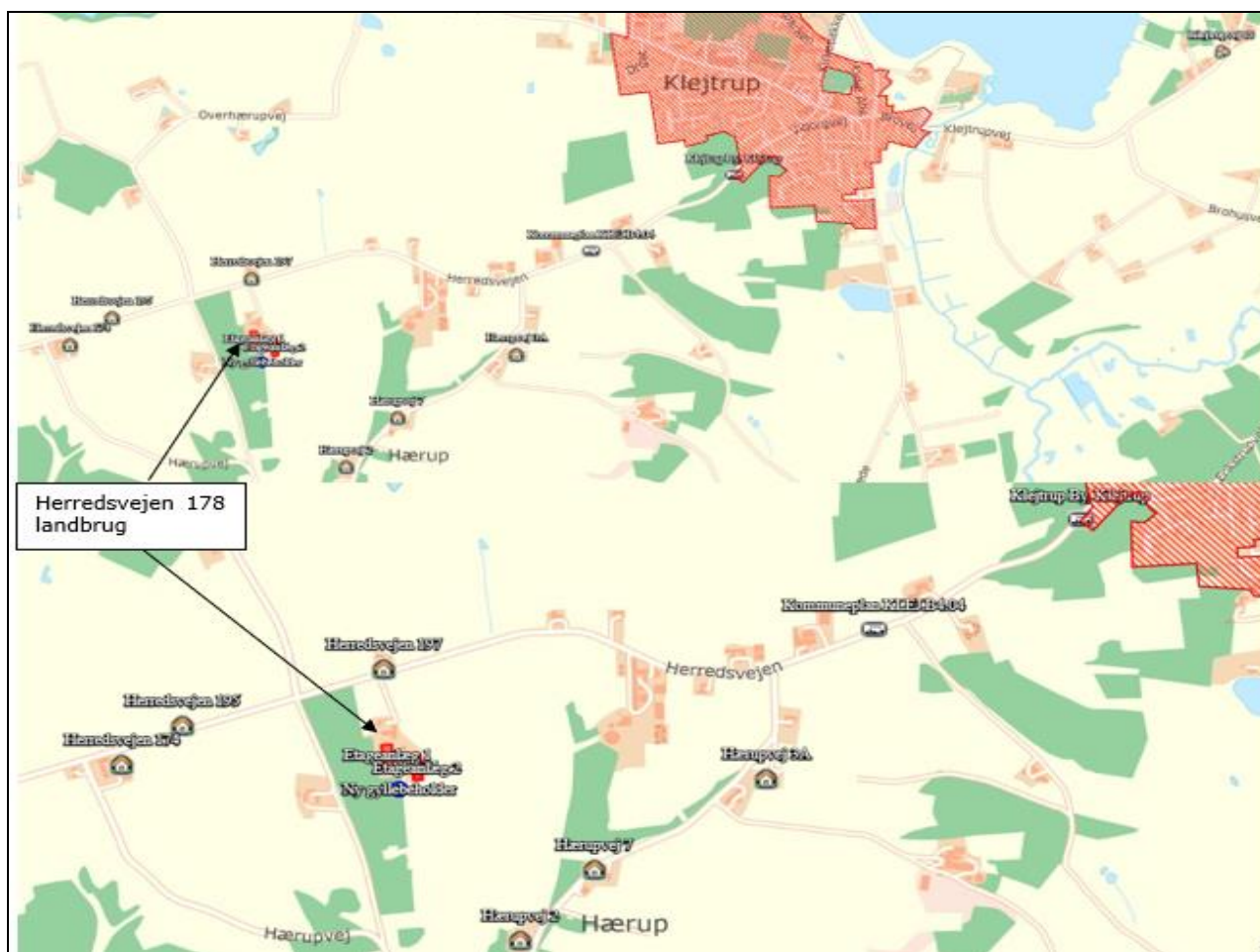
Lugtemissionen fra staldanlægget beregnes ud fra kvadratmeter produktionsareal, gulvtype og dyretype. Den vægtede gennemsnitsafstand for lugt er beregnet fra anlæggets lugtcentrum i forhold til den fysiske indtegning af staldanlægget i husdyrgodkendelse.dk og lugtemissionen pr. staldafsnit.

Lugtgeneafstanden i husdyrgodkendelse.dk beregnes efter to modeller. FMK-modellen, som har været anvendt siden slut 1990'erne og en standardiseret OML-model, i husdyrgodkendelse.dk kaldet "NY". Resultat af lugtberegningen vises ved den model, som beregner den største geneafstand.

Der skal foretages lugtberegning til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig. De tre kategorier er defineret i husdyrgødningsbekendtgørelsen:

	Byzone Eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidig byzone eller sommerhusområde
	Samlet bebyggelse Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. eller Beboelsesbygninger i samlet bebyggelse i landzone
	Enkelt bolig Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget

Beliggenheden af nabobeboelser, samlet bebyggelse og byzone i forhold til husdyrbruget fremgår af kortet nedenfor.

Husdyrbrugets placering i forhold til nærmeste nabobeboelser uden landbrugspligt.

Nærmeste nabobeboelse noteret uden landbrugspligt, Herredsvejen 197, er lokaliseret 259 meter nord for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Nærmeste beboelse i samlet bebyggelse, Klejtrupvej 88, er lokaliseret 3.463 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Den nærmeste byzone for Klejtrup by/byzone er lokaliseret 1.731 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Det nærmeste kommuneplanlagt område er lokaliseret 1.170 meter nordøst for husdyrbruget (målt fra centrum af husdyrbruget).

Resultat af lugtberegning

Skemaet nedenfor viser beregninger af geneafstande foretaget i Husdyrgodkendelse.dk.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Herredsvejen 174	0	NY	234,4	234,4	667,3	Ja
Herredsvejen 195	0	NY	234,4	234,4	533,1	Ja
Herredsvejen 197	0	NY	234,4	234,4	258,8	Ja
Hærupvej 2	0	NY	234,4	187,5	556,7	Ja
Hærupvej 3A	1	NY	234,4	257,8	860,9	Ja
Hærupvej 7	0	NY	234,4	187,5	538,2	Ja
Klejtrupvej 88	0	NY	496,9	496,9	3462,8	Ja
Klejtrup By, Klejtrup	0	NY	656,6	656,6	1730,9	Ja
Kommuneplan KLEJ.B4.04	0	NY	656,6	656,6	1170,3	Ja

Resultat af beregning af krav til lugtgeneafstand foretaget i Husdyrgodkendelse.dk sammenholdt med vægtet gennemsnitsafstand.

Der er foretaget lugtberegning til de seks nærmeste nabobeboelser.

Den nærmeste nabobeboelse (Herredsvejen 197) er placeret nord for anlægget. Lugtgeneafstanden hertil er uden korrektion og dermed 234 meter. Den faktiske afstand til ejendommen er 259 meter.

Nabobeboelserne på Hærupvej 7 og Hærupvej 2 placeret sydøst for anlægget. Beregningerne viser at lugtgeneafstanden reduceres fra 234 meter til 188 meter. Den faktiske afstand er hhv. 538 og 557 meter.

Nabobeboelserne på Herredsvejen 174 og Herredsvejen 195 er placeret vest og nordvest for anlægget. Lugtgeneafstanden hertil er uden korrektion og dermed 234 meter.

Nabobeboelsen på Hærupvej 3A er placeret øst for anlægget. Der skal kumuleres med et andet husdyrbrug i forhold til Hærupvej 3A, hvilket betyder at geneafstanden øges fra 234 meter til 258 meter. Den faktiske afstand til ejendommen er 861 meter.

Beregningen viser, at geneafstanden i forhold til nabobeboelser er overholdt med en pæn margin i forhold til den faktiske afstand (den vægtede gennemsnitsafstand).

Lugtgeneafstanden til samlet bebyggelse (Klejtrupvej 88) er 497 meter. Da den fysiske afstand i forhold til Klejtrupvej 88 er over 3,4 km, er geneafstanden overholdt med stor margin.

Lugtgeneafstanden til byzone er 657 meter. Beregningen viser at lugtgeneafstanden til Klejtrup By/byzone og kommuneplanlagt område er uden korrektion. Da den fysiske afstand er over 1,1 km, er geneafstanden overholdt med stor margin.

Lugtreducerende teknologi

Der er ikke anvendt miljøteknologier til at reducere lugt fra anlægget.

Vurdering af lugtgener for omboende

Beregninger af lugtgeneafstande i Husdyrgodkendelse.dk viser, at det ansøgte overholder kravene til lugtgeneafstand.

Det vurderes derfor, at der ikke er risiko for væsentlige lugtgener ud over, hvad man må acceptere ved nabobeboelser, byzone eller samlet bebyggelse.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

I husdyrgodkendelse.dk beregnes geneafstanden for lugt til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Afstanden til de nævnte kategorier skal være større end de beregnede geneafstande, for at lugtkravene er overholdt.

Den ukorrigerede geneafstand er den geneafstand, som kan beregnes uden korrektioner mht. vindretning og kumulation med andre husdyrbrug.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation.

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er fra staldene og spredes via ventilationssystemet, mens udbringning og opbevaring af husdyrgødning kun i perioder kan give anledning til lugtgener, når reglerne vedrørende håndtering og opbevaring af husdyrgødning efterleves.

Lugtberegningerne i miljøansøgningen viser, at svineproduktionen overholder lugtgenegrænserne til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone. Viborg Kommune fører tilsyn med, at forudsætningerne for lugtberegningerne overholdes.

Der forventes en minimal lugtafgivelse fra gyllebeholderen grundet fast overdækning (teltoverdækning), og det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderen ikke vil være til gene for naboerne.

I de indkomne bemærkninger (Bilag 2-4) udtrykkes der bekymring over lugtgener fra Husdyrbruget/ det ansøgte projekt. Til denne bekymring tillægges der også lugtgener fra Herredsvejen 180 (svineproduktion) + 180A (Biogas), 9500 Hobro og andre ejendomme.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen beskriver i Bilag 3, afsnit B (Beskyttelsesniveau for lugt) præcis hvordan kumulation fra øvrige husdyrbrug skal vurderes:

Hvis der er andre husdyrbrug, med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, nærmere end 300 m fra samme punkt i byzone, sommerhusområde, lokalplanlagt boligområde i landzone, samlet bebyggelse m.v., eller nærmere end 100 m fra enkeltbolig skal geneafstanden forøges med hhv. 10 pct., hvis der er et andet husdyrbrug og 20 pct., hvis der er to eller flere husdyrbrug.

I dette tillæg er der indregnet kumulation fra et andet husdyrbrug i forhold til naboen på adressen Hærupvej 3A. Der er ikke indregnet kumulation til øvrige naboer, samlet bebyggelse eller byzone.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 30) *Hvis der efter Viborg Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen i denne godkendelse, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.*

7.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder er med til at begrænse forekomst af skadedyr.

Foder og korn opbevares i tætte siloer som rengøres jævnligt. Evt. foderspild fjernes løbende.

Husdyrgødningen i gyllekummerne har en lav pH, hvilket vil hindre opformering af stuefluen i gyllekummerne.

Rotter

Der er indgået sikringsaftale med skadedyrsbekæmpelsesfirma.

Fluer

Stuefluer bekæmpes med rovfluer som tilsættes gyllekanaler.

Den viden der er om fluer tyder ikke på, at fluer udvikles i gyllebeholdere uden teltoverdækning da flydelaget er for tørt. I gyllebeholderne med teltoverdækning vil fluer ikke kunne overleve pga. de høje temperaturer under dugen.

Vurdering af skadedyr

Opbevaring af foder sker i fodersiloer, og evt. spild fjernes løbende. Derudover holdes arealer omkring anlægget ryddelige, så der ikke opstår øget risiko for tilhold af skadedyr (rotter og mus m.v.).

Regelmæssig vask af stalde efter hver hold grise er medvirkende til at reducere områder i staldene, hvor fluer vil kunne opformeres. I anlæg, hvor der anvendes rovfluer, bekæmpes fluerne kontinuerligt, hvilket betyder, at der normalt ikke er væsentlig forekomst af fluer.

Det vurderes, at husdyrbruget forebygger og bekæmper fluer og rotter på en måde, så disse skadedyr ikke forventes at medføre skade eller uhygiejniske forhold for omkringboende eller udgøre en risiko for menneskers sundhed.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 31) Der skal løbende foretages observationer, således angreb af skadedyr opdages. Ved angreb skal der igangsættes tiltag til bekæmpelse af skadedyr efter retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

7.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er 1 adgangsvej til ejendommen fra Herredsvejen. Tunge transporter benytter denne adgangsvej.

Adgangsvejen til husdyrbruget er bred, så det er let at svinge ind på grusvejen. Ved udkørsel på Herredsvejen fra adgangsvejen til driftsanlægget er der ikke beplantninger, bygninger eller kurvede vejforløb der forhindrer gode oversigtsforhold.

Figur 2. Adgangsvej og interne transportveje

Oversigt over antallet af transporter til og fra husdyrbruget fremgår af nedenstående tabel. Transporter er defineret som biler større end 3500 kg og en transport er defineret som en til- og frakørsel (tur-retur).

Type	Antal transporter		kapacitet	Hyppighed		Tidsrum Transport
	Før	Efter		Før	Efter	
Levering af dyr eks. smågrise/slagtegrise	26	50	630 pr. transport	Jævnt fordelt hen over året		6.00-18.00
Afhentning af dyr til slagteri	52	104	200 pr. transport	Jævnt fordelt hen over året		Kan forekomme om natten
Afhentning af døde dyr til destruktion	0	0		Døde dyr afhentes af DAKA på Herredsvejen 180		6.00 – 18.00
Hjemtagning af korn i høst	50	50	14 tons	Juli-september		11.00-23.00
Levering af færdigfoder	156	260	32 tons	Jævnt fordelt hen over året		6.00 – 18.00
Udkørsel af gylle (traktor og gyllevogn, kapacitet 20 tons)	250*	250*	20 tons	Primært i foråret		07.00-23.00
Afhentning af gylle til biogas	0	0		Gyllen vil blive pumpet direkte til biogas via en rørledning og retur til gyllebeholder via en rørledning.		
Reparation, vedligehold og affald	0	0		Affald afhentes på Herredsvejen 180		6.00 – 18.00
Afhentning af dagrenovation	26	26		Jævnt fordelt hen over året		6.00-18.00
Afhentning af emballage/papir/pap	12	12		Månedligt/ Ved behov		6.00-18.00
Afhentning af jern til skrot	1	1		Ved behov		6.00-18.00

Transporter til og fra ejendommen

* Antallet af transporter med husdyrgødning er beregnet ud fra at transporterne sker med traktor og gyllevogn med en kapacitet på 20 tons. Hvis en del af gyllen i stedet flyttes med lastbil, vil antallet af transporter falde væsentligt, da lastbiler har en større kapacitet. Derudover er der ikke foretaget et skøn over hvor stor en andel af husdyrgødningen som udbringes på arealer tæt på anlægget. En del af de markarealer, som hører til ejendommen og husdyrbruget er lokaliseret i tilknytning til husdyrbruget og transporter som finder sted direkte fra ejendommen til markarealer vil reducere antallet af transporter på offentlig vej.

I det ansøgte projekt forventes det samlede antal af transporter at blive øget med ca. 180 transporter årligt, fra 573 transporter i nudrift til 753 transporter i ansøgt drift. Det er antal af transporter med levering af smågrise, afhentning af dyr til slagteri og levering af færdigfoder der forventes at blive øget.

Der er transport i forbindelse med sæsonarbejde i marken ved udbringning af flydende husdyrgødning. Antallet af transporter med husdyrgødning afhænger dels af maskinel til transport, da antallet vil falde væsentligt, hvis transporten sker med lastbil. Derudover er der ikke foretaget et skøn på hvor stor en andel af husdyrgødningen som udbringes på arealer tæt på anlægget. Bedriften råder over en del jord i området omkring anlægget, så en del af transporterne med gylle vil ikke ske ad offentlig vej. I eksisterende drift produceres 4.798 m³ husdyrgødning inkl. vaskevand fra staldvask, når effekt af teltoverdækning er indregnet. I ansøgt drift produceres der 8.207 m³ husdyrgødning inkl. vaskevand fra staldvask, når effekt af teltoverdækning er indregnet.

Der er ingen transporter med husdyrgødning til biogas, da gyllen bliver pumpet direkte til biogas via en rørledning og retur til gyllebeholder via en rørledning.

Transporter som leverer dyr, foder og sækkevare til markbruget, eller transporter der afhenter levende eller døde dyr samt affald er transporter, hvor husdyrbruget ofte ikke har indflydelse på det faktiske leverings- eller afhentningstidspunkt. Transporterne sker primært indenfor normal arbejdstid fra 6.00-18.00. Afhentning af dyr til slagteri kan dog også finde sted i nattetimerne.

Transporter som f.eks. hjemtagning af korn i høst eller udbringning af husdyrgødning til markarealer er transporter som er sæsonbetonede i forbindelse med markarbejde i foråret, i høst og i efteråret. Selv om husdyrbruget ofte selv står for disse transporter og dermed har indflydelse på tidsrummet for kørslerne er det dog ofte vejrforholdene der er afgørende for hvornår markarbejde kan finde sted. Ved sæsonarbejde vil der kunne forekomme kørsel i aftentimerne og i weekender.

Vurdering af transporter

Antallet af transporter øges i forbindelse med det ansøgte.

Det er primært levering af smågrise, levering af dyr til slagteri og levering af færdigfoder som øges. Da gylletanken er overdækket med telt, vil gødningsmængden og dermed også antal transporter med husdyrgødning falde med 10 % i forhold til normen.

Diverse andre transporter som ikke direkte er tilknyttet husdyrbruget vil være uændret.

Det er forventeligt med en del trafik i forbindelse med en virksomhed af denne størrelse. Det vurderes, at transport på interne transportveje til og fra husdyrbruget ikke giver gener ved nabobeboelser og øvrige boligområder.

Det vurderes ikke at omfanget af transporter vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene.

Oversigtsforholdene ved til- og frakørsel til ejendommen er gode, idet der ikke er beplantninger eller bygninger der hindrer gode oversigtsforhold ved udkørsel fra driftsanlægget. Til- og frakørsel til ejendommen vurderes derfor ikke at være til gene i forhold til den øvrige trafik.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I de indkomne bemærkninger (Bilag 3 og 4) der indsendt bemærkninger om øget transport og påvirkning af vejnettet i området mv.

Efter Husdyrbrugloven kan der primært stilles vilkår om anvendelse af bestemte adgangsveje til bedriften. For husdyrbrugets egne køretøjer kan der herudover stilles vilkår om, hvilke veje der skal be-

nyttes ved til- og frakørsel. Endelig kan der stilles vilkår om, at til- og frakørsel kun må ske på bestemte tidspunkter.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er andre mulige transportveje for produkter til og fra gården end vist i figur 2.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har afgjort, at der i en miljøgodkendelse kan stilles vilkår om, hvilke adgangsveje på husdyrbrugets matrikel, der skal anvendes, men ikke hvilke offentlige veje, der skal benyttes efter at transporterne har forladt husdyrbrugets matrikel og befinder sig på offentlig vej.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af Husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Så eventuelle transporter på Herredsvejen og gennem Klejtrup er ikke et tema, som indgår i denne miljøgodkendelse.

Ved reguleringen af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med nærheden til et landbrug. Færdsel på offentlig vej reguleres af færdselsloven og håndhæves af politiet.

I det foreliggende projekt vil antallet af transporter stige med to stk. dagligt i gennemsnit, hvilket er af et omfang, der ikke kan antages at afvige fra, hvad der må forventes i landzone og ikke i det konkrete tilfælde kan antages at indebære en væsentlig miljømæssig gene for de omboende.

Det er Kommunens vurdering, at hvis transport til og fra ejendommen foregår ved hensynsfuld kørsel, og hovedparten af transporterne primært foregår indenfor normal arbejdstid, kan dette foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for transport til og fra ejendommen:

- 32) *Transport til og fra ejendommen skal altid tilrettelægges således, at der tages størst muligt hensyn til omgivelserne med hensyn til minimering af støj- og støvgener mv.*

7.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Normalt vil de fleste støjende aktiviteter på et husdyrbrug med grise foregå inden for normal arbejdstid kl. 7-16. På en slagtegriseejendom vil indlevering af smågrise oftest ske i tidsrummet kl. 7-18, mens udlevering af slagtegrise potentielt vil foregå i tidsrummet kl. 6-15.

Gængse udendørs støjklender på en svineejendom er støj fra ind- og udlevering af dyr, omrøring af gylletanke og pumpning af gylle ved pumper placeret over jordoverfladen samt indblæsning af foder i siloer. Derudover er transporter til og fra husdyrbruget samt intern kørsel på husdyrbruget en støjklender.

Støjklender som kan forekomme på griseejendomme, er blæsere til tørring af korn, som ikke er lydsvage og/eller placeret indendørs, luftkompressor i maskinhus, samt vask med højtryksrensere udendørs. Ventilation kan forekomme ved en gavlventilator, hvilket er en udendørs støjklender grundet placering.

gen. Ventilation på tagflade er ikke en støjkilde, da ventilationsmotorerne er placeret inde i bygningen under tagfladen.

Anlæg til hjemmeblanding af foder er normalt ikke en støjkilde, da det er lydsvagt og oftest placeret indendørs. På ganske få ejendomme kan ældre hjemmeblandeanlæg dog være en støjkilde, hvis de er placeret i uisoleret bygning.

Støjkildernes placering på ejendommen:

Støjkilder	Drifttid	Tiltag mod støjkilder
Indlevering af dyr	Dagtimer, kortvarig	
Udlevering af dyr	Kan finde sted om natten, kortvarig op til 30 min	Mellem bygninger, længst væk fra nabobeboelser
Omrøring af gylletank	I forbindelse med udbringning af husdyrgødning primært i forårs måneder og få dage i efteråret. – primært dagtimer men kan forekomme i aftentimer.	
Indblæsning af foder	Dagtimer	Mellem bygninger
Intern kørsel	Dagtimer og aftentimer ved sæsonarbejde	
Transport- til og fra ejendommen	I foråret kan der forekomme udbringning af afgasset husdyrgødning tidligt om morgenen og i aftentimerne. Ligesom der i høstperioden kan forekomme transporter med korn i aftentimerne.	
Korntørringsblæser på amerikanersilo	Dagtimer	På bagsiden af kornsiloen, længst væk fra nabobeboelser

Støjkilder, drift tid og tiltag mod støjkilder

På denne ejendom leveres al foder som færdigfoder fra husdyrbruget på Herredsvejen 180. Der sker derfor ingen tørring, formaling eller blanding af foder på ejendommen.

Omrøring af flydende husdyrgødning er en sæsonbetonet støjkilde, da omrøring normalt kun finder sted forud for udbringning af husdyrgødning i forår og efterår. Støjkilder som er inde i bygninger, er generelt lydsvage så som udfodring og vask af stalde. Støjende aktiviteter på et husdyrbrug vil meget sjældent foregå samtidigt.

Udover støjkilder fra anlægget kan der forekomme støj som følge af transporter til- og fra husdyrbruget og intern transport på husdyrbruget.

Antallet af transporter øges med det ansøgte. Støj som følge af transporter finder primært sted i dagtimer. Udbringning af flydende husdyrgødning er en sæsonbetonet aktivitet, som også kan foregå udenfor almindelig arbejdstid i sæsonen. Antallet og typen af transporter er beskrevet under afsnit 3.7.1 transporter.

Transport ud af bedriften sker så vidt muligt indenfor normal arbejdstid. De transporter som primært kan ske udenfor normal arbejdstid, er ved levering af slagtegrise, hvilket vil ske ca. 4,1 gange pr uge. Derudover vil det være transport med afgasset husdyrgødning i sæsonen som kan forekomme udenfor normal arbejdstid. Transporter forbi nabobeboelser vil kunne høres, men adskiller sig ikke fra støj fra anden vejtransport. Transporter er beskrevet under afsnit 3.7.1 transporter.

I forbindelse med projektet vil der ikke tilkomme andre typer af støjklender end den som forbindes med landbrugsdrift.

Vurdering af potentielle støjgener

Der forekommer aldrig støj fra alle støjklender samtidig. Flere af støjklenderne er kortvarige eller sæsonbetonede. Aktiviteter i bygninger vurderes at være så lydsvage, at de ikke vil bidrage til støjgener.

Ind- og udlevering sker vest for anlægget, hvor der ikke er naboer tæt på. Omrøring af husdyrgødning finder sted i gyllebeholderen, syd for husdyrbruget og dermed også i stor afstand fra naboer. Indblæsning af foder finder sted i siloer mellem bygninger. Da staldanlægget er placeret mellem naboer og støjklenderne vurderes det at bygningerne vil virke støjdæmpende.

Da langt hovedparten af støjklenderne finder sted i dagtimer og der er mere end 150 meter til nærmeste nabo forventes støj som følge af aktiviteter på husdyrbruget ikke at udgøre en væsentlig gene for omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at de omkringboende kan sikres mod væsentlige støjgener ved at der stilles vilkår om overholdelse af konkrete støjgrænser (Miljøstyrelsen vejledende støjgrænser) samt vilkår om, at der skal foretages målinger, hvis der skulle opstå begrundet tvivl om, hvorvidt ejendommens drift kan leve op til de fastsatte grænser. De vejledende støjvilkår er fastsat ud fra en afvejning mellem de virkninger støj har på mennesker og de samfundsøkonomiske hensyn.

Når støj fra kørsel skal vurderes bemærkes, at det kun er støj fra kørsel på områder, som virksomheden har fuld råderet over, der medregnes.

Viborg Kommune vurderer, at der ikke vil være støjgener i forhold til de omkringboende. Dette begrundes primært med, at der er en forholdsvis stor afstand til nærmeste nabo fra staldanlægget mv.

Der er ikke foretaget støjberegninger, men hvis der skulle opstå et problem med støj, er der meddelt nedenstående støjvilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 33) *Hvis der kommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil Kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens Vejledning overholdes.*

Vejledningens afskæringskriterier er følgende:

Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel må i intet punkt - målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

	Kl.	Referencetidsrum	dB(A)
Mandag - fredag	07-18	8 timer	55

Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	½ time	40
Maksimalværdi	22-07	-	55

7.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af korn, foder og halm samt fra transporter til og fra husdyrbruget og ved intern kørsel på ejendommen. Derudover kan der afgives støv med ventilationen.

Der sker ingen fremstilling eller blanding af foder på ejendommen, da foder leveres færdigblandet. Ved levering af foder blæses foderet i lukket system direkte ind i fodersiloerne.

Der kan forekomme støv i staldene fra foder, gødning, afstødning af hud og hår fra dyrene og strøelse.

Støvet i staldene reduceres ved regelmæssig overbrusning i staldanlægget som binder støvet. En mindre del vil blive ventileret ud. Efter hvert hold grise vil anlægget inklusive ventilationen blive rengjort ved vask. Der vil således ikke ske en ophobning af støv i staldanlægget eller i ventilationsafkast.

Adgangsvejen til ejendommen samt de interne transportveje er grusveje. Transporter på jord- eller grusveje kan give anledning til lokale støvgener i tørre perioder.

Vurdering af støvgener

Der vurderes ikke at være støvkilder fra driften af husdyrbruget, som giver anledning til væsentlige gene ved nabobeboelser. Det skyldes, at der ikke er væsentlige kilder til støv i anlægget og at evt. støv i stalduften reduceres ved regelmæssig overbrusning af stierne. Derudover foretages rengøring af de enkelte staldafsnit efter hvert hold grise. Håndtering af råvarer og foder sker i lukkede systemer og primært indendørs, hvilket ikke giver væsentlige støvgener.

Den væsentligste kilde til støv vil kunne forekomme i forbindelse med færdsel på grusbelagte køreveje i tørre perioder. Tunge transporter til og fra husdyrbruget passerer ikke forbi beboelser langs grusvejen og støv i forbindelse med de interne transporter ved staldanlægget og gyllebeholden forventes ikke at give anledning til støvgener ved nabobeboelser. Derudover er der både bygninger og beplantninger mellem støvkilde og nærmeste nabo til at dæmpe og hindre støv fra interne transportveje. Støv vurderes derfor ikke at være en væsentlig gene for omgivelserne.

Støv i forbindelse med transporter søges mineret ved hensynsfuld kørsel og lav hastighed.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra anlægget forventes der ikke væsentlige problemer. Det bemærkes, at god landmandspraksis indebærer, at al transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående videreføres følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- 34) *Landbrugsdriften må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.*
- 35) *Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.*

7.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udendørsbelysningen består alene af orienteringslys ved indgange til bygninger. Nødvendige projektorer er monteret på maskiner og er kun tændt ved behov.

Der er kun lys i staldene i forbindelse med arbejde i staldene og i forbindelse med udfodring og sådan at velfærdskravene vedr. belysning fastsat ved lov kan opfyldes. Staldene er ikke oplyst om natten.

Vurdering af lyspåvirkninger

Der er intet lys ved bygninger som vurderes at kunne være til gene for omkringboende eller trafikanter. Det skyldes, at der ikke er lys i staldene om natten og at udendørs belysning alene består af orienteringslys ved bygninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at der ikke er udendørs lys, som kan virke generende for naboer eller passerende trafik.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Husdyrbruget er underlagt krav om at anvende den bedst tilgængelige teknologi i forhold til ammoniak.

For det ansøgte er der krav om, at der højst må udledes 4.248 kg ammoniak pr. år. Dette krav til emissionen er i lovgivningen sat ud fra viden om, hvad der kan lade sig gøre, ved at anvende de bedste teknikker på markeder, der er tilgængelige til en pris, der er realistisk i forhold til produktionens størrelse. For at nå kravet bliver der etableret gyllekøling i det renoverede staldanlæg og påmonteret telt-overdækning på den nye gyllebeholder.

Husdyrbruget har mere end 2.000 stipladser til slagtegrise og er derfor et IE-brug. Det betyder, at husdyrbruget er omfattet af en række særregler, som kun gælder for IE-brug med ophæng i EU's BAT-konklusioner for store husdyrbrug.

Husdyrbruget skal derfor have et miljøledelsessystem, have plan for uddannelse af personale, have plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab samt krav til optimeret udnyttelse af protein og fosfor i foder, krav om energieffektiv belysning og krav om reduktion af støvemissioner fra staldanlæg.

Anlægget renoveres med nyeste teknologi til energioptimering. Anlægget vil derfor etableres med lavenergibelysning samt ventilation med lavenergimotorer. Derudover vil fodertransport i anlægget ske med snegl og kædeetræk.

Tiltag til at begrænse miljøpåvirkninger

Der er i ansøgningen redegjort for hvilke teknikker og metoder, der er taget i anvendelse for at begrænse miljøpåvirkningen mest muligt. Blandt andet er nedenstående tiltag anvendt:

- Fluer vil blive bekæmpet kontinuerligt med rovfluer i gyllekanalerne og der er aftale med skadedyrsbekæmpelsesfirma for at sikre, at der ikke opstår tilhold af rotter.
- Der etableres teltoverdækning på ny gyllebeholder. Overdækning af gylleholdere reducerer mængden af husdyrgødning i tankene med 10 % grundet manglende regnvand, hvilket reducerer transport med husdyrgødning tilsvarende.
- Husdyrgødningen leveres til biogasanlæg, hvilket bidrager til reduktion af klimagasser.
- Der etableres gyllekøling i den renoverede stald for at reducere ammoniakfordampningen fra anlægget.
- Anlægget optimeres løbende i forhold til energi- og vandforbrug.
- Foder er tilpasset dyrenes behov i de enkelte vækststadier, hvilket giver den bedste udnyttelse af næringsstofferne i foderet.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget, som skal sikre, at forurening i forbindelse med et evt. uheld begrænses mest muligt.

Samlet vurderes det, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger vedr. det ansøgte projekt til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi, samt at husdyrbruget ikke medfører væsentlige miljømæssige påvirkninger, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet på en måde, som er forenelig med hensynet til omgivelserne.

Staldindretning:

Se afsnit 5.1.

Energi- og vandforbrug:

Se afsnit 5.2.

Opbevaring af husdyrgødning:

Gyllebeholderen er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning. Overdækning af gyllebeholderen er indsat som virkemiddel i forhold til reduktion af ammoniakfordampningen og vurderes at være BAT.

Gyllebeholderen følger reglerne for beholderkontrol minimum hvert 10. år.

BAT

Beregningerne i IT-ansøgningen viser, at Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi for ammoniak er 4.258 kg NH₃-N/år. Ansøgningen viser, at ejendommens dyrehold udleder en ammoniak-emission på 4.258 kg NH₃-N/år og dermed er Miljøstyrelsens BAT krav for ammoniak overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor management, staldindretning og gødningshåndtering m.v. ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

VILKÅR

Følgende vilkår videreføres for bedst tilgængelige teknik:

- 36) *Bedriften skal under tilsynet redegøre for foretagne tiltag vedrørende renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.*
- 37) *Ved fremtidige ændringer i råvarer, hjælpestoffer og produkter skal der som udgangspunkt vælges råvarer, hjælpestoffer og produkter med mindst mulig miljøbelastning for øje.*

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøger har fremsendt en miljøkonsekvensrapport, hvis oplysninger er medtaget under de relevante afsnit.

Miljøkonsekvensrapporten belyser de væsentligste miljøkonsekvenser ved husdyrbruget. Det betyder, at rapporten beskriver, hvordan, husdyrbruget kan påvirke:

- 1) befolkning og menneskers sundhed.
- 2) biologiske mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet
- 5) samspillet mellem to eller flere af ovenstående faktorer
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående

På baggrund af rapporten har Viborg Kommune stillet vilkår til projektet, så negative miljøkonsekvenser undgås.

Viborg Kommune vurderer herefter, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet efter Husdyrbrugloven. Beskrivelser og vurderinger er fyldestgørende, og med de stillede vilkår vil der ikke være væsentlige negative konsekvenser fra husdyrbruget.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternativer til nye anlægsdeles placering

De ændringer der foretages i forbindelse med det ansøgte projekt, er renovering af en eksisterende staldbygning.

Det ansøgte giver mulighed for en mere fleksibel produktion, idet husdyrbruget med et tillæg til den nuværende godkendelse ikke vil skulle søge på ny, hvis der opstår behov for at justere produktionen i forhold til grisenes ind- og afgangsvægte.

Der bliver ikke opført nye anlægsdele eller drift bygninger.

Alternativer til valg af teknologi

Der er ikke vurderet på alternativer til valg af teknologi, da der ikke integreres teknologier i det renoverede anlæg.

I forhold til gylletanke forefindes ikke bedre alternativer end teltoverdækning.

0-alternativet

0-alternativet beskriver den situation hvor husdyrbruget kører videre på den eksisterende godkendelse. 0-alternativet vil betyde, at husdyrbruget ikke vil kunne udvise den fleksibilitet og omstillingsevne som markedet forlanger og på sigt ikke vil kunne udnytte de fordele der ligger i stordrift for at holde omkostningerne pr. produceret enhed nede.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Med et tillæg til miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens §16a, stk. 4, til en ændring af staldanlægget og mulighed for fleksibilitet i produktionen, kan husdyrbruget være konkurrencedygtigt og samtidig være i stand til at omstille sig i forhold til markedsvilkår.

Vurdering i forhold til placering af nye anlæg og valg af teknologi

Der er ikke vurderet på alternativer til placering nye af anlægsdele eller valg af teknologi, da der ikke opføres nye anlægsdele og der ikke er integreret teknologier i den del af anlægget som renoveres.

I forhold til teknologi vil øvrige løsninger samlet set være mere bekostelige, kræve mere vedligehold og større energiforbrug, hvorfor disse er fravalgt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Herredsvejen 178, 9500 Hobro er et IE-brug. For IE-husdyrbrug gælder, at de skal have et miljøledelsessystem, der opfylder følgende betingelser:

Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

De krav, der er nævnt ovenfor skal kunne dokumenteres enten i form af opbevaring af dokumenter eller ved anden dokumentation, herunder f.eks. i digital form.

Kravet om et miljøledelsessystem skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16 a, stk. 2, i Husdyrbrugloven.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter i øvrigt krav om, at følgende krav skal overholdes:

- IE-husdyrbrug skal udarbejde oplæringsmateriale til personale. Oplæringsmaterialet skal kunne fremvises på forlangende til tilsynsmyndigheden.
- IE-husdyrbrug skal udarbejde og følge en ret omfattende plan for kontrol, reparation og vedligeholdelse af husdyrbruget inkl. materiel, herunder med henblik på at forebygge uheld, og beredskab for håndtering af uventede emissioner og hændelser. IE-husdyrbruget skal kunne dokumentere, at planen følges ved at føre logbog over gennemførte kontroller. Dokumentationen skal opbevares i 5 år og kunne forevises på forlangende.
- IE-husdyrbrug skal kunne dokumentere anvendelse af fodring eller fodringsteknikker som er beskrevet i EU-forordninger. Dokumentationen skal kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.
- IE-husdyrbrug er forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement.
- IE-husdyrbrug skal for at reducere støvemissioner fra staldanlæg enten reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.
- IE-husdyrbrug skal en gang årligt indsende følgende informationer til kommunalbestyrelsen (dog ikke hvis man har haft tilsyn i det pågældende år):
  - 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi
  - 2) Dokumentation for miljøledelsessystem
  - 3) Logbog over gennemførte kontroller
  - 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Der vil blive gennemført en rengøring af anlægget samt tømning af gyllekanalerne, så der ikke opstår uhygiejniske forhold eller risiko for forurening. Oplag af foder, hjælpestoffer mv. vil blive bortskaffet.

Gyllebeholderen tages ikke nødvendigvis ud af drift med ophør af husdyrproduktionen, men tømmes for husdyrgødning i henhold til generel lovgivning.

Senest 4 uger efter driftsophør af husdyrholdet anmeldes dette til kommunen.

Ved ophør af aktiviteter på et IE-brug bliver husdyrbruget omfattet af reglerne i kap. 4 i jordforureningsloven. Ved ophør skal den ansvarlige for driften bl.a. vurdere jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af de aktiviteter der har fundet sted på husdyrbruget. Kommunen kan stille krav om, at der skal foretages undersøgelser, analyser eller målinger af stoffer til brug for vurderingen.

Vurdering af foranstaltninger ved ophør

Det vurderes, at ovenstående beskrevne tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre, at husdyrbruget ikke vil blive et attraktivt levested for rotter og andre skadedyr.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Viborg Kommune vurderer, at ovenstående er tilstrækkeligt til at undgå forureningsfare ved et eventuelt ophør af husdyrproduktionen på Herredsvejen 178, 9500 Hobro. Desuden vil de til enhver tid gældende regler i bl.a. jordforureningsloven også sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger ved produktionsophør på husdyrbruget.

VILKÅR

Der videreføres følgende vilkår:

- 38) *Ved ophør af dyreholdet skal stalde, gyllekanaler, fodersiloer mv. tømmes og rengøres og bortskaffes efter gældende regler. Eventuelle kemikalier, olie- og medicinaffald skal bortskaffes i henhold til de til enhver tid gældende affaldsregulativer i Viborg Kommune.*

Viborg Kommune vurderer:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion bliver begrænset til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes
- at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
  - nabobeboelser
  - Natura 2000-områder og natur i øvrigt
  - landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

14 GODKENDELSENS GYLDIGHED, KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

14.1 GODKENDELSENS GYLDIGHED

Virksomheden må i henhold til Husdyrbrugloven ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Opmærksomheden henledes på, at denne miljøgodkendelse ikke fritager virksomheden for de nødvendige godkendelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne miljøgodkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes.

14.2 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Tillægget til miljøgodkendelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87. Det bemærkes, at det udelukkende er den udvidelse, som tillægget omhandler, som kan klages over.

Indgivelse af klage

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen. Offentliggørelsen finder sted den 1. maj 2025. En eventuel klage skal være tilgængelig for Viborg Kommune i Klageportalen senest den 30. maj 2025.

Gebyr

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Virksomheder og organisationer skal dog betale det dobbelte beløb på i alt 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage.

Virkning af klage

En klage over afgørelser efter Husdyrbrugsloven har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte afgørelsen, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Husdyrbrugsloven.

Domstolene

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt.

14.3 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

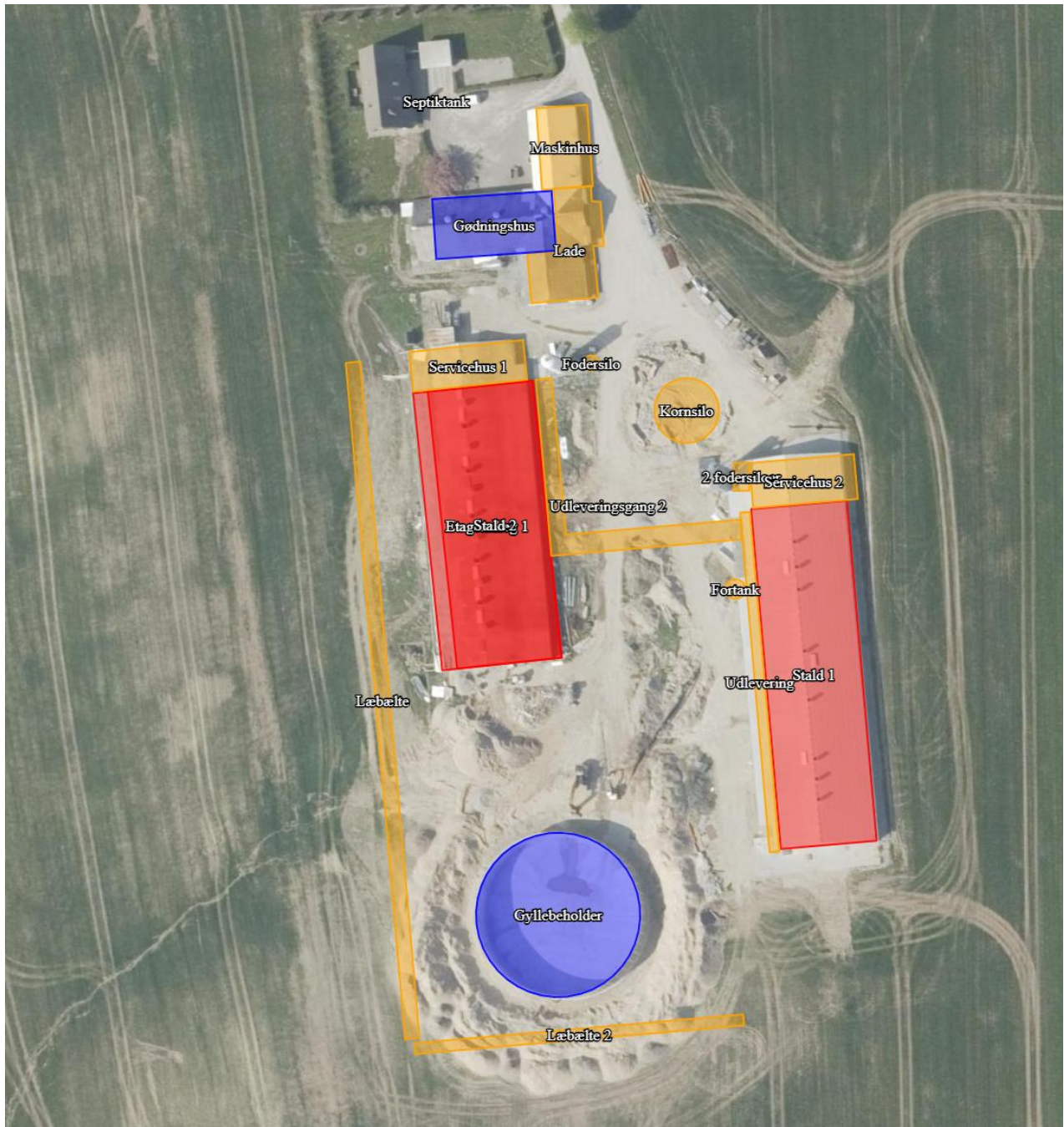

Kopi af afgørelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV. (senord@sst.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dnviborgsager@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd (limfjordsyd@friluftstraadet.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (husdyr@ecocouncil.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, (natur@dof.dk, viborg@dof.dk)
- Naboer

Bilag 1 – Situationsplan + oversigt med beplantning/læhegn

Bilag 2 – Bemærkninger/indsigelser fra Hærupvej 12, 9500 Hobro

Bemærkninger til ansøgt miljøgodkendelse Herredsvejen 178, 9500 Hobro, jævnfør Naboorientering 13. januar 2025

Fra Sussi Brøndum Riise, Niels Anker Kristensen og Anne Marie Sørensen, Hærupvej 12, 9500 Hobro

Vi vil gerne udtrykke vores støtte til de bemærkninger til ovenstående ansøgning, som er sendt til Viborg kommune fra Joan og Hugo Alrøe, Hærupvej 14, 9500 Hobro. Bemærkningerne er en grundig og vidensfunderet gennemgang af forhold, som vi mener bør indgå i og tillægges vægt i vurderingen af John Jensens ansøgning. Vi har med egne øjne set flere af de beskrevne forandringer og brud på de foranstaltninger der skal beskytte det dejlige naturområde, som området omkring Hærup sø udgør.

Vi flyttede til Hærupvej 12 for tre år siden og har allerede i løbet af den relativ korte periode, vi har boet her, set forandringer i naturen i form af fjernelse af bevoksning og udfyldning af lavninger. Således er en lavning i et område tæt på Hærup Sø, som vi kan se fra vores grund, for et par år siden blevet fyldt ud med jord, samt dræn og derved omdannet til mark. Tidligere var lavningen tilholdssted for viber. De er nu forsvundet.

Vi oplever ligeledes lugtgener forårsaget af aktiviteterne på de to adresser. Særligt udtalt i stillestående vejr, hvor lugten kraftigt forringer livskvaliteten i området og trænger ind i huse og sætter sig. Dette er ikke reduceret til enkelte dage og forudsigelige aktiviteter, men forekommer løbende året rundt.

Hærup Sø og dens omgivelser er et værdifuldt naturområde. Vi er klar over, at balancen mellem at give plads til landbrug og hensyntagen til en sårbar natur kan være svær at opretholde. Vi oplever på baggrund af egne oplevelser og ikke mindst på baggrund af Joan og Hugos gennemgang af forholdene, at balancen omkring Hærup sø og omegn er ved at tippe til fordel for et industrialiseret landbrug og til skade for miljø, natur og de mennesker der bor og færdes her. Den samlede belastning er allerede stor. Der er ikke plads til udvidelser.

Hærup d. 27.1.2025
Med venlig hilsen
Sussi Brøndum Riise
Niel Anker kristensen
Anne Marie Sørensen

Bilag 3 – Bemærkninger/indsigelser fra Hærupvej 14, 9500 Hobro

Bemærkninger til ansøgt miljøgodkendelse Herredsvejen 178, 9500 Hobro, jævnfør Naboorientering 13. januar 2025

Fra Hugo og Joan Alrøe, Hærupvej 14, 9500 Hobro.

Ifølge den udsendte Naboorientering har John Jensen, Herredsvejen 180 søgt om et tillæg til Viborg Kommunes miljøgodkendelse fra 10. maj 2023 om en udvidelse af produktion af smågrise og slagtesvin på Herredsvejen 178.

Vi er naboer til både Herredsvejen 178 og 180, idet vores jord grænser op til begge, og vi har haft mange gener fra den eksisterende svineproduktion og fra det biogasanlæg der er etableret i tilknytning til Herredsvejen 180. Vi har boet på vores ejendom i over 35 år, og de gener og belastninger af naturen som vi oplever i dag, har været stigende gennem en årrække i takt med intensiveringen og udvidelsen af den svineproduktion og tilknyttede markdrift omkring Hærup Sø som John Jensen har ansvar for.

Vi sendte bemærkninger til den oprindelige miljøgodkendelse i 2023, men disse blev kun inddraget i begrænset og efter vores opfattelse utilstrækkeligt omfang. Mange af de ting vi påpegede dengang, er kun i endnu højere grad relevante nu, hvor der igen ansøges om udvidelse produktionen. For hver gang der gives tilladelse til udvidelse af svineproduktionen i Hærup stiger generne for naboerne og belastningen af den sårbare natur.

Vores bemærkninger og indsigelser fordeler sig på fire punkter: 1) påvirkning af miljø, 2) påvirkning af natur, 3) risici og gener for naboer og 4) høringsproces og udvikling.

1. Påvirkning af miljø

I afsnit 4.1 i miljøgodkendelsen står der at "Husdyrbruget ligger i et område der er karakteriseret af landbrug med spredt bebyggelse og levende hegn." Men kort efter erhvervelsen af Herredsvejen 178, har John Jensen i 2023 fjernet al skov og småbiotoper sydvest for gården og udjævnet de bakker og slugter der lå der, se Billede 1 (efter), og Billede 2 (før). Også på de øvrige ejendomme som John Jensen ejer og de marker der er tilknyttet svineproduktionen gennem forpagtning, er de fleste hegn og småbiotoper blevet fjernet over de senere år, som det kan ses på satellitfoto. Mellem 2006 og 2008 blev der således fjernet en række småbiotoper på Herredsvejen 180 og hele den dalsænkning der strækker sig fra Hærupvej 2 op til Herredsvejen vest for ejendommen blev udjævnet med bulldozere med en rest af stejle sandskrænter. Igennem en årrække er det ene læhegn efter det andet forsvundet og alene fra 2018 til 2020 blev tre lange læhegn, der forbandt skovene nord for Hærup Sø med skoven langs engene til Skals å ved Hærupvej 5, helt fjernet. Endvidere er et naturområde med større træer på lavbundsjordene ved Skals Å blevet inddraget til landbrugsdrift af John Jensen, og det er dermed nu en del af husdyrproduktionssystemet omkring Herredsvejen 180.

Omkring ammoniakfordampning står der i afsnit 7.1 at "Generelt vurderes det at ejendommen Herredsvejen 178 er beliggende i et forholdsvis robust område hvad angår ammoniakfølsom natur. Udvidelsen af produktionen vil derfor ikke give anledning til væsentlige påvirkninger, der vil kunne ændre på tilstanden af de omkringliggende naturområder." Blandt disse naturområder er de

værdifulde overdrev og kærømråder der ligger omkring den nærliggende Hærup Sø. Området er fredet og der er en række sjældne planter og dyr. Og som man kan konstatere på satellitfotos er de beskyttede områder truet af tiltagende tilgroning, hvilket formentlig skyldes stigende og vedvarende næringsstofbelastning fra intensiv landbrugsproduktion.

Udvidelsen af produktionen er muligvis tilladt i henhold til de regler for udledning der gælder i dag for de enkelte produktionssteder. Der er imidlertid ikke i miljøgodkendelsen taget højde for at belastningen af den sårbare natur kommer fra den samlede svineproduktion omkring Hærup Sø - en produktion som har været stigende gennem en årrække - og det er ikke beregnet hvad denne samlede belastning er. Overordnet har kommunen en forpligtelse til at beskytte den sårbare natur, og hvis den skal leve op til den forpligtelse når den vurderer ansøgninger om yderligere udvidelse af den intensive landbrugsproduktion omkring Hærup Sø, må den nødvendigvis tage hensyn til den samlede belastning. Hvis den sårbare natur allerede belastes mere end den kan tåle, er det ikke ret og rimeligt at kommunen giver tilladelse til yderligere belastning.

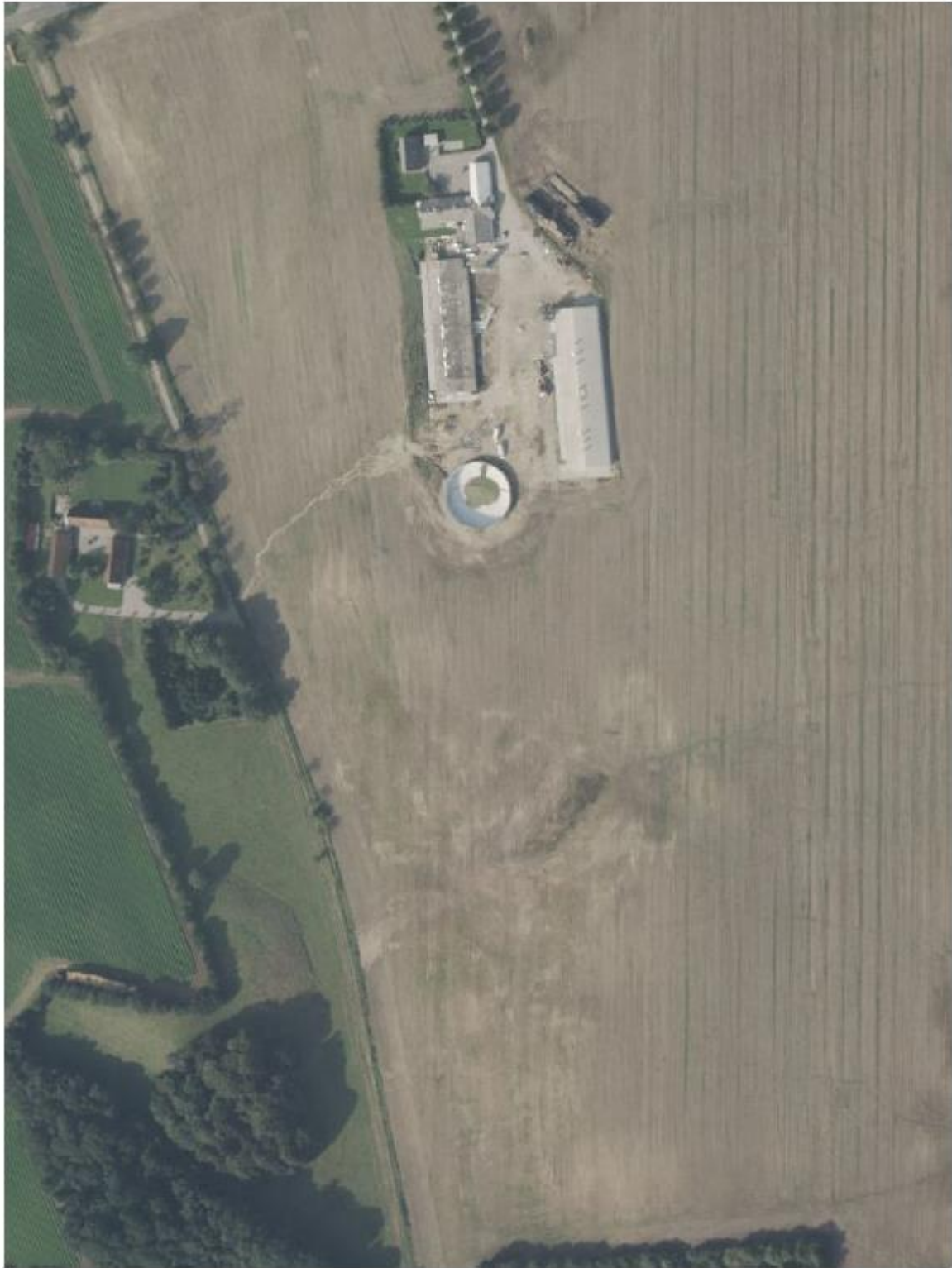
I resumeet (afsnit 1.3) står der også at "Ejendommen ligger forholdsvis robust" i forhold til særlig værdifuld natur. Men da terrænet skråner ned mod Hærup Sø ligger ejendommen slet ikke 'robust'. Herredsvejen 178 ligger sådan at ethvert udslip af gylle vil ende i søen, som det indsatte satellitfoto fra sensommeren 2024 viser med al tydelighed (Billede 1). Fotoet viser erosionskløfter efter et skybrud, som løber fra den nye gylletank og staldene på ejendommen, ned til grøften langs grusvejen, hvorfra vandet skyller ned gennem grøften langs Hærupvej og ned i drængrøften ved Hærupvej 33 der leder vandet ud i Hærup sø. Hvis der er et udslip vil gyllen skylle samme vej. Denne topologiske sårbarhed forværres af intensiv dyrkning, udjævning af græsbevoksede skrænter og fjernelse af biotoper, hegn og udyrkede arealer der før kunne bremse og opsuge vandet.

Allerede i marts 2024 var der et tøbrud, hvor der fra de marker hvor bakker og slugter er blevet jævnet, skyllede sand og markjord ud i grøften langs grusvejen, ned og helt ud på Hærupvej, hvor grøften langs vejen blev fyldt op (vi har fotos). Også under tøbruddet her i foråret 2025 skyllede der store mængder vand ned gennem grøften der løber mellem grusvejen og de marker der tilhører Herredsvejen 178 ned til Hærupvej, hvor det skyllede ned af vejen. Det sker hver gang der er tøbrud eller skybrud, og som bekendt bliver disse stadigt hyppigere og voldsommere på grund af klimaforandringerne.

Dette indebærer naturligvis en risiko for Hærup Sø. Tidligere har vi oplevet store mængder gyllevand der er løbet ned i Hærup Sø efter tøbrud, fordi der var blevet kørt gylle ud på frosne marker. I 2023 var der udslip af gylle fra en gylletank ved den svineproduktion der er placeret syd for Hærupvej 3, hvorfra terrænet også leder mod Hærup Sø, og det var ifølge naboer et lykketræf at det blev opdaget inden det løb helt ned i Hærup Sø. (Vi håber dette uheld er blevet indberettet til kommunen.)

Oplysningen i tabellen i afsnit 4.1, under afstandskrav i forhold til "Vandløb, herunder dræn og søer," om at der er ">2000 m til vandløb" og ">750 m" er derfor faktisk forkert, jævnfør vores påvisning af hvordan vand ved tøbrud og skybrud skyller fra området omkring stald og gyllebeholder ud Hærup Sø via grøfter og drængrøft.

Hverken kommunen eller ansøger har i miljøgodkendelsen fra 2023 forholdt sig til de risici der er forbundet med topologien og ejendommens placering i landskabet, og kommunen har ikke krævet nogen foranstaltninger der kan forhindre gylleudslip til Hærup Sø.

Billede 1: Satellitfoto af Herredsvejen 178 i sensommeren 2024 (Google Maps).

Billede 2: Satellitfoto af Herredsvejen 178 sommeren 2022. (Ortofoto, MiljøGis)

2. Påvirkning af natur

Vores påpegning i 2023 af at der findes Bilag IV-arter i området førte til at der blev tilføjet lidt om disse i miljøgodkendelsen. I miljøgodkendelsens afsnit 7.1 om ammoniak og natur står der at:

"På Danmarks Miljøportal, som er myndighedernes database over naturregistreringer, er der ikke registreret bilag IV arter inden for en afstand af 2 km fra anlægget. Der findes dog flere private databaser, hvor der i området omkring Hærup Sø er registreret flere fund af Bilag IV arter. En stor del af disse private registreringer er efterfølgende verificeret (fotodokumentation) af andre brugere eller myndighedspersoner."

Det er positivt at kommunen, efter at vi indsendte bemærkninger, anerkender at der findes Bilag IV-arter i området og at det er nødvendigt at søge i de databaser hvor arterne faktisk registreres.

I fortsættelse står der:

"På grund af afstanden til staldanlægget og den lave ammoniakdeposition vurderes det, at de bilag IV-arter, eller andre fredede og truede arter, der måtte have leve-, yngle- eller rastesteder i området, ikke vil blive påvirket af projektet på Herredsvejen 178. Da der er tale om en ændring i eksisterende bygninger fjernes der heller ikke træer eller lign. der kan fungere som levesteder for bilag IV arter."

Det mener vi er en forkert vurdering og en utilstrækkelig forvaltning af Bilag IV-arter. Et er at lodsejer har undladt at oplyse om Bilag IV-arter på ejendommen og at kommunen ikke har undersøgt om de findes i området ved opslag i de relevante databaser hvor sådanne arter bliver registreret. Noget andet er at kommunen efter at have fået oplyst at de findes, ikke skriver betingelser ind i miljøgodkendelsen for at beskytte disse arter, og i stedet konstaterer at der ikke fjernes "træer eller lign. der kan fungere som levesteder for bilag IV arter," hvilket imidlertid lige præcis er hvad ansøger har gjort (se igen Billede 2 og 1). Dette er, om ikke andet, utilstrækkelig forvaltning. Det understreges af at kommunen ikke nævner hvilke arter der er tale om, idet der blandt andre er tale om flagermus, som er afhængige af læhegn, småbiotoper og skove som deres levesteder og flyveveje.

Vi bemærker endvidere at kommunen ved at placere sin korte bemærkning om bilag IV-arter i et afsnit om ammoniak og ved ikke at nævne hvilke bilag IV-arter der kunne komme på tale at beskytte, behændigt undgår at forholde sig til påvirkningen af bilag IV-arter ved Hærup sø via den afstrømning fra ejendommen og dens marker som vi har påvist, og at forholde sig til påvirkningen af flagermus ved den fældning og fjernelse af småbiotoper som vi også har påvist.

Vi henviser til at der på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø side om Bilag IV arter (<https://sgavmst.dk/natur-og-jagt/natur-og-biodiversitet/naturplejegyden/naturplejegyden-plattformen/bilag-iv-arter>) står at disse arter er omfattet af en streng beskyttelse. Og der står at selv om Danmarks Miljøportal / Danmarks Naturdata ikke rummer oplysninger om at der er Bilag IV-arter (som fx flagermus) i området, betyder det ikke at arten ikke findes på ejendommen, og det er "myndighedernes ansvar at sikre at en sag afgøres på et tilstrækkelig oplyst grundlag". På samme side anbefales det at man, hvis man finder Bilag IV-arter på sin ejendom, registrerer arter der "ikke er registreret på Miljøportalen eller i Naturbasen". Man kan ikke bare som kommune, eller som landmand og rådgiver, sætte kikkerten for det blinde øje, og søge i de databaser hvor der ikke findes nogen registreringer af beskyttede arter, og man skal bygge på de registreringer som foretages af de der bor på stedet.

Hvis man søger på Naturbasen - Danmarks Nationale Artsportal (tilgængelig via naturbasen.dk og fugleognatur.dk; kortsøgning er tilgængelig på naturbasen.dk/search), der er den bedst opdaterede og bedst fungerende artsdatabase, vil man finde at der indenfor bare 700 meter syd for Herredsvejen 178 er observeret bl.a. følgende arter fra Bilag IV-listen: Markfirben, Stor Vandsalamander og flere

arter af flagermus, herunder Dværgflagermus, Brunflagermus og Langøret flagermus. En 2 km radius indbefatter de værdifulde naturområder i den nordlige ende af Hærup Sø, og der vil man finde over 30 beskyttede arter alene ved en søgning på Miljøportalen, og flere i Naturbasen. Her er der bl.a. også observeret Vandflagermus og den sjældne Damflagermus (identificeret med flagermusdetektor og højfrekvensdiagrammer) og her findes også den uhyre sjældne Blank seglmos, som dokumenteret af biologer fra det offentlige.

Vi der bor i Hærup, ser flagermus hver aften i sommertiden, både dværgflagermus og de større flagermusarter. Vi ved at dyrene er afhængige af at vi beskytter deres levesteder, og vi gør hvad vi kan for at passe på dem. Flagermusene er afhængige af biologiske forbindelseslinjer (som fx læhegn og småbiotoper), og det er netop disse forbindelseslinjer der er blevet nedlagt i forbindelse med John Jensens svineproduktion i Hærup igennem de senere år, uden at der er blevet etableret nye til erstatning.

I ansøgers svar på vores bemærkninger i 2023 (Bilag 3) skriver de: "Den bevoksning der er fjernet på Herredsvejen 178 er ikke omfattet af beskyttet natur og vurderes ikke at have været potentielt levested, yngle- eller rasteområder for Bilag IV-arter." Det "vurderes ikke". Vi må tillade os at tvivle på ansøgers evne til at vurdere dette, når de samtidig hævder at der ikke findes bilag IV-arter fordi de ikke finder nogen i den officielle, ret tomme database på Danmarks Miljøportal. Som vi har dokumenteret, og som kommunen anerkender, er der registreret bl.a. flagermus i området, og det ville jo være underligt hvis de flagermus der flyver omkring træer og bevoksning umiddelbart syd for ejendommen ikke også fløj rundt om træer og bevoksning på de småbiotoper og slugter der nu er fjernet og jævnet på Herredsvejen 178. Vi vurderer at det er overvejende sandsynligt at det gjorde de. Hvad vurderer kommunen? De nævner ikke flagermus og forholder sig ikke til deres levesteder og flyveveje i miljøgodkendelsen fra 2023.

Der står endvidere på miljøstyrelsens side om bilag IV-arter at: "Såfremt vedkommende [lodsejeren] driver landbrug, er der en forpligtigelse til at undersøge hvilke arter, der lever i lokalområdet." Og det er lodsejerens eget ansvar at "sikre sig at driftsændringer ikke skader bilag IV-arters yngle- og rasteområde". En forpligtelse og et ansvar. Disse love og regler gælder også for John Jensens ejendomme, men de er åbenbart ikke blevet fulgt, som det fremgår af miljøgodkendelsen og ansøgers svar på vores bemærkninger i Bilag 3. Hvad enten det er uvidenhed eller vildledning fra ansøgers side, så fjerner det ikke ansøgers pligt og ansvar for at driftsændringer ikke skader bilag IV-arter som flagermus. Og når kommunen er blevet gjort opmærksom på disse forhold, så har den vel pligt til at reagere på dette, eller hvad? Har beskyttede arter som flagermus og firben ingen ret i kommunens forvaltningspraksis?

Det problematiske i kommunens forvaltning her understreges af at Damflagermus er en af de 7 særlige fokusarter i Viborg kommune (<https://viborg.dk/demokrati-og-indflydelse/udvikling-og-planer/udvikling/vi-udvikler-natur-og-klimaprojekter/vildere-viborg/naturhistorier-og-vores-udvalgte-arter/>), og at de fleste af de andre seks fokusarter for øvrigt også findes ved Hærup Sø.

I beskyttelsen af bilag IV-arter er der således både et svigt fra ansøgers side og et svigt i kommunens forvaltning.

3. Risici og gener for naboer

Husdyr-MRSA findes i stort set alle de danske svinestalde (<https://foedevarestyrelsen.dk/dyr/dyresundhed/dyresygdomme/zoonoser/vaerd-at-vide-om-mrsa>, Rapport for overvågning 2021, 2022). Og husdyr-MRSA udgør en fjerdedel eller mere af MRSA-

tilfælde i Danmark. Ifølge Statens Serum Institut er der over 100 mennesker der bliver smittet hvert år uden at have haft kontakt til husdyr, og to patienter døde i løbet af 30 dage efter påvist infektion med husdyr-MRSA

(<https://www.ssi.dk/sygdomme-beredskab-og-forskning/sygdomsovervaagning/m/mrsa-2023>).

Dette er stærkt bekymrende for os, da Joan får immundæmpende medicin og er sårbar for sådanne infektioner. Vi er ikke kun bekymrede for risiko for smitte via luften, som Statens Serum Institut ikke kan udelukke, men også fra udbringning og udslip af gylle. SSI skriver:

"Tilsvarende er der en mulig risiko ved forurening via gylle fra en MRSA positiv besætning. Også her vil der være smitterisiko ved kontakt med overflader, der er forurenet med gylle."

(<https://antibiotika.ssi.dk/raadgivning/faq-om-husdyr-mrsa>).

Før i tiden vidste vi at der var lugtgener fra gylleudbringning på markerne forår og efterår. Men ellers havde vi fred til at nyde området. Det accepterede vi, vi bor jo på landet. Men, uanset hvad regler og såkaldte lugtberegninger siger, har vi i dag lugtgener hen over hele året fra de svinestalde og den biogasproduktion der er tilknyttet John Jensens svineproduktion i Hærup, både herhjemme og når vi går tur på de offentlige stier og i vores nyanlagte skov. Vi er især generet af de vindretninger der kommer fra svineproduktionerne på Hærupvej 5, syd for Hærupvej 3, Hærupvej 180, og Herredsvejen 193. Dertil kommer anderledes, men lige så generende lugte fra det tilknyttede biogasanlæg, på andre tidspunkter end fra staldene. Etableringen af endnu en svineproduktion, på Herredsvejen 178, har tilføjet endnu lugtkilde og endnu en vindretning med gener som vi er underlagt. Ved stille vejr kommer lugten fra svinestaldene sivende ned til hvor vi bor, så det er ubehageligt at være ude. Værst når det er varmt og man gerne vil opholde sig ude. Og ydermere er det ikke muligt at lufte ud i huset, tørre tøj, osv. i disse perioder. Det føles urimeligt at vores mulighed for at bruge vores ejendom skal begrænses på denne måde. Og når vi er generet af lugten udenfor og ret langt væk fra staldene, kan vi naturligvis ikke undgå at tænke på hvordan de mange grise må have det inde i svinestaldene, som vist i dokumentarudsendelser i fjernsynet. Det tynger også.

Ud over vi der bor her, har folk der ønsker at komme ud og gå i det fredede område omkring Hærup Sø, de samme gener (vi ligger tæt på parkeringspladsen hvor de offentlige stier starter). Der står i tabellen i afsnit 4.1 at der er over 4900 m til områder med rekreative formål. Men Hærup Sø, der af Viborg Kommune anpriseres som en "perle" blandt kommunens naturområder

(<https://viborg.dk/oplevelser-og-fritid/ud-i-naturen/naturomraader/haerup-soe-i-skals-aadalen/>), er vel om noget et rekreativt område, og det ligger mindre end en kilometer syd for Herredsvejen 178.

I den samlede konklusion (afsnit 13), står der at Viborg Kommune vurderer:

"at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:

- nabobeboelser
- Natura 2000-områder og natur i øvrigt
- landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer"

Vi har i afsnit 1 og 2 påpeget at vi mener der er påvirkninger af både miljø og natur, og at produktionen direkte ødelægger landskabelige værdier ved at fjerne biotoper og udjævne slugter, bakkedrag og dalsænkninger. Ovenfor har vi, som tilgrænsende og 'nedstrøms' nabo, peget på risici for smitte med MRSA og lugtgener som væsentlig problemstillinger knyttet til de eksisterende svineproduktioner tilhørende John Jensen, baseret på vores erfaringer fra over 35 år i Hærup.

Kommunen anfører til vores bemærkninger fra 2023 "at ved regulering af husdyrbrug er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper/gener, som kan være forbundet med nærheden til landbrug."

Vi accepterer naturligvis at vi bor på landet, men er det ret og rimeligt at vi omringes af intensiv svineproduktion og at landbruget drives på en måde der ikke på nogen måde tager hensyn til naboer og natur i området? Vi har ikke en bolig der ved en fejl er blevet placeret i et erhvervsområde, vi har en bolig på landet og vi har boet her længe. Det er muligt det er kommunens praksis at se det sådan, men landzone er ikke et erhvervsområde, det er landzone, og det er her der skal være plads til natur og til folk der bor på landet.

Landbrugsdriften påvirker endvidere vores veje i Hærup. Markveje er blevet fjernet, og den kommunale Hærupvej bliver brugt som markvej for markarbejde, udbringning af gylle, mv. Landbrugsmaskinerne kører på og af Hærupvej hvor det passer dem, jord og gylle efterlades på vejen uden at der gøres rent efter dem, og på grund af intensiv dyrkning, udjævning af skrænter og fjernelse af biotoper, hegn og udyrkede arealer der kan bremse vand, er der ofte afstrømning af vand, jord og mudder fra markerne til Hærupvej og nogle gange direkte ind på uheldige naboers gårdsplads. Efter John Jensen har erhvervet Herredsvejen 178 ser vi det samme mønster der. Vi er generede af det i det daglige, og vi er nervøse for om det skal føre til uheld.

Viborg kommune anfører i forhold til vores bemærkninger fra 2023 "at belastning af det lokale vejnet og trafikssikkerhed ikke indgår i sagsbehandling for miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven. Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven." Men det er kommunen der har godkendt den stadig stigende og mere intensive svineproduktionen i Hærup, og med sine miljøgodkendelser giver den tilladelse til alle de konsekvenser der knytter sig til landbrugsdriften. Og kommunen er vel forpligtet til at forvalte miljøgodkendelser på en måde der ikke medfører overtrædelser af landets love i øvrigt?

4. Høringsproces og udvikling

Vi har tidligere deltaget i høringsprocessen omkring udvidelse af biogasanlægget ved Herredsvejen 180. Ved det online borgermøde den 2. december 2020 stillede vi spørgsmålet:

"Kan kommunen garantere at en udvidelse af biogasanlægget ikke vil blive springbræt for en yderligere udvidelse af husdyrproduktionen i området? Og hvis ikke kommunen kan garantere dette, vil konsekvenserne for lokalbefolkning, miljø og natur af en sådan udvidelse af husdyrproduktionen blive medregnet i behandlingen af ansøgningen?"

Vi har ikke fået et referat fra borgermødet fra kommunen, men vi husker tydeligt at en repræsentant for kommunen svarede at 'det kunne han ikke forestille sig'. Konsekvenserne af en udvidelse af husdyrproduktionen blev ikke inddraget i beslutningen om biogasanlægget. Det burde ellers være ret oplagt at dette var et forventeligt fremtidsscenario. Og efterfølgende har vi set at svineproduktionen kort efter blev udvidet på Hærupvej 5, og i 2023 blev der udvidet yderligere på Herredsvejen 178. Endvidere fik vi i marts 2023 at vide af naboer at der havde været en høring om endnu en udvidelse af biogasanlægget - en høring vi heller ikke blev orienteret om af kommunen, og som vi derfor ikke havde mulighed for at reagere på. I vores bemærkninger til udvidelse på Herredsvejen 178 fra 2023 skrev vi: "Vi kan ikke forestille os at det er den sidste udvidelse af svineproduktionen i Hærup vi får at se." Det blev det så heller ikke.

Efter at vi i 2023 havde sendt vores bemærkning til udkastet til miljøgodkendelse fik vi en telefonopringning fra sagsbehandleren som bl.a. sagde at de Bilag IV arter vi har påpeget, ikke var i de rigtige databaser og at vi selv havde registreret nogle af dem. Dette oplevede vi som et helt

utilstedeligt forsøg på at lukke munden på os og en mistænkeliggørelse af de oplysninger som vi er kommet med. Som anført ovenfor, lodsejere har et ansvar for at registrere Bilag IV arter, og det vil klæde kommunen at se positivt på dens borgeres bidrag til det fælles ansvar vi har for at beskytte disse sårbare arter.

I miljøgodkendelsen af svineproduktionen på Herredsvejen 178 (afsnit 13) konkluderer Viborg Kommune "at udvidelsen af husdyrbrugets produktion overordnet betragtet ikke medfører en øget husdyrproduktion og en øget miljøpåvirkning i kommunen, idet strukturudviklingen går mod færre men større bedrifter." Dette er ikke et gyldigt argument for at miljøgodkende. Strukturudviklingen forhindrer ikke en udvidelse af husdyrproduktionen, den leder blot til større produktion i større bedrifter. Og en af disse større bedrifter ligger desværre netop her i Hærup, fordelt på flere forskellige ejendomme. Det er ikke et argument for godkendelse af mere produktion i Hærup at der måske bliver mindre produktion andre steder. Det er vores lokalområde der påvirkes, og det sker netop som følge af strukturudviklingen.

I vores bemærkninger fra 2023 skrev vi: "Det er derfor forventeligt at der vil komme yderligere ansøgninger om udvidelse af svineproduktionen i Hærup, i tilknytning til produktionen og biogasanlægget på Herredsvejen 180." Og mindre end to år efter står vi med endnu en ansøgning og udvidelse af svineproduktionen i Hærup. Hvornår er nok nok? Det er kommunens pligt at tage hensyn til både naboer og natur, og for os og den sårbare natur er det ikke blot den enkelte udvidelse men den samlede påvirkning det handler om. Kan denne spiral af udvidelser af biogas og svineproduktion i Hærup fortsætte uhindret, og uden hensyn til konsekvenserne for natur og miljø og for os der bor i området? Hvornår vil kommunen sætte foden ned overfor yderligere koncentration af svineproduktionen i Hærup, der ellers er et attraktivt område med hensyn til natur, landskab og dyreliv?

Det er os der mærker de negative konsekvenser af udvidelserne. Vi føler ikke vi bliver hørt. Vi blev ikke orienteret om ansøgninger og høringsprocesser for de tidligere udvidelser, og vores beskrivelser af konsekvenserne af udvidelserne bliver ikke adresseret.

Vi håber at disse bemærkninger vil blive inddraget i kommunens overvejelser. Hvis det ønskes, kan vi supplere kommunens undersøgelser af de faktuelle hændelser og tilstande med vores private fotos, satellitfotos og registreringer i naturdatabaser. Og vi vil påpege faktuelle fejl og mangler i en eventuel miljøgodkendelse i den fortsatte proces.

Med venlig hilsen

Hugo og Joan Alrøe
Hærupvej 14, 9500 Hobro.

I håb om at vores indsigelser bliver hørt, sender vi disse bemærkninger i kopi til:
Stine Isaksen, medlem af Viborg Byråd, Klima- og miljøudvalget
Mette Nielsen, medlem af Viborg Byråd fra lokalområdet
Aksel Rosager Johansen, medlem af Viborg Byråd, Teknisk udvalg
Dansk Naturfredningsforening, Viborg

Bilag 4 – Bemærkninger/indsigelser fra Herredsvejen 201, 9500 Hobro

Til: Viborg Kommune

Vedrørende: Bemærkninger til ansøgning om miljøgodkendelse – Herredsvejen 178, 9500 Hobro. Bemærkninger til ansøgt miljøgodkendelse Herredsvejen 178, 9500 Hobro, jævnfør Naboorientering 13. januar 2025

Vi skriver som nabo til ejendommen beliggende på Herredsvejen 178, 9500 Hobro, og ønsker hermed at gøre indsigelse mod den ansøgte udvidelse af svineproduktionen. Vi vil også ud over dette brev også nævne at vi er enig med brevet fra Hugo og Joan Alrøe, Hærupvej 14, 9500 Hobro

1. Øget lugt- og støjgener for naboer

Udvidelsen med yderligere 1.045 m² produktionsareal og en samlet produktion på 2.328 m² vil med stor sandsynlighed føre til væsentligt øgede lugtgener. Allerede med den eksisterende produktion oplever vi som naboer perioder med generende lugt og støj fra området. Det gælder også fra Herredsvejen 180 og biogasanlægget 180A. En udvidelse vil forværre dette og reducere livskvaliteten for omkringliggende beboere.

2. Ammoniakemission og miljøpåvirkning

En øget svineproduktion vil medføre en stigning i ammoniakudledningen, hvilket kan påvirke nærliggende naturområder negativt. Ammoniak kan skade både plante- og dyreliv og føre til forurening af jord og grundvand. Derudover er det vigtigt at sikre, at udledning og opbevaring af gylle sker under strenge kontrolforhold, hvilket i dette tilfælde ikke er tilstrækkeligt belyst.

3. Risiko for øget trafikbelastning

Transport til og fra ejendommen, herunder levering af foder og afhentning af dyr samt gyllehåndtering, vil føre til en stigning i tung trafik på Herredsvejen og i Klejtrup by. Dette øger risikoen for støj, slid på infrastrukturen og trafikgener for beboerne i området. Vi har tidligere påpejet dette problem og nævnt at der er tale om en trafikfarlig vej.

*Det vil være på sin plads at Viborg Kommune tilgodeser i ny cykelsti med **stor** prioritet. Vi har nævnt dette problem i 20 år helt tilbage til det gamle Møldrup Kommune, så det er nu der skal handling til.*

4. Sundhedsrisici

Udvidelsen af svineproduktionen kan føre til en øget risiko for luftbårne sygdomme og bakterier, som kan påvirke naboernes helbred. Derudover kan den øgede gylleproduktion forværre luftkvaliteten og medføre lugtgener, som har en dokumenteret negativ effekt på beboernes trivsel.

5. Manglende hensyntagen til nærområdets karakter

Ejendommen er beliggende i et område, hvor beboelse og landbrug sameksisterer. En væsentlig udvidelse af svineproduktionen vil ændre områdets karakter og skabe en ubalance mellem landbrugsproduktion og nabohensyn. Igen og igen bliver der udvidet og kommunen siger åbenbart bare ja hver gang. Når man så samtidig hæver ejendoms værdi skatten på flere ejendomme, må det jo betyde at man godt kan bruge vores penge men ikke tilgodeser at vi alle skal være her. Vi anmoder derfor om, at Viborg Kommune nøje overvejer de negative konsekvenser, som den foreslåede udvidelse vil medføre for både naboer og miljøet, før der træffes en afgørelse. Det er vigtigt, at udviklingen sker på en måde, der tager hensyn til nærområdet og dets beboere.

Susanne H. Jensen og Keld S. Jensen
Herredsvejen 201, 9500 Hobro

Bilag 5 – Bemærkninger fra ansøger og Farmbrella

Supplerende svar til bemærkninger vedr. miljøgodkendelser til Herredsvejen 178

MRSA:

Afgasset husdyrgødning fra et biogasanlæg vil ikke indeholde MRSA, da husdyrgødningen bliver opvarmet. Husdyrgødningen fra Herredsvejen 173 bliver sendt til biogasanlæg og dermed er der ingen risiko for MRSA-infektion den vej.

Udbringning af husdyrgødning med slæbeslanger og nedfældning vil ligeledes ikke give risiko for MRSA, da gødningen lægges på jordoverfladen/under jordoverfladen i våd tilstand.

MRSA er en bakterie i stafylokokfamilien, og dermed vil risiko for smitte kræve en direkte kontakt med bakterien, hvor vira er langt mere luftbåren. MRSA findes i relativt tungt staldstøv (afstødt hud). Støv fra staldanlæg reduceres i staldluften ved overbrusning og rengøring. Da det er tunge støvpartikler som kan indeholde MRSA, vil den type støv ikke forefindes i væsentlig afstand fra staldanlæg – sandsynligheden for at det kommer udenfor staldrummet er yderst begrænset, dels da mobiliteten på tunge partikler er lille og dels da overbrusning langt større effekt på tunge partikler.

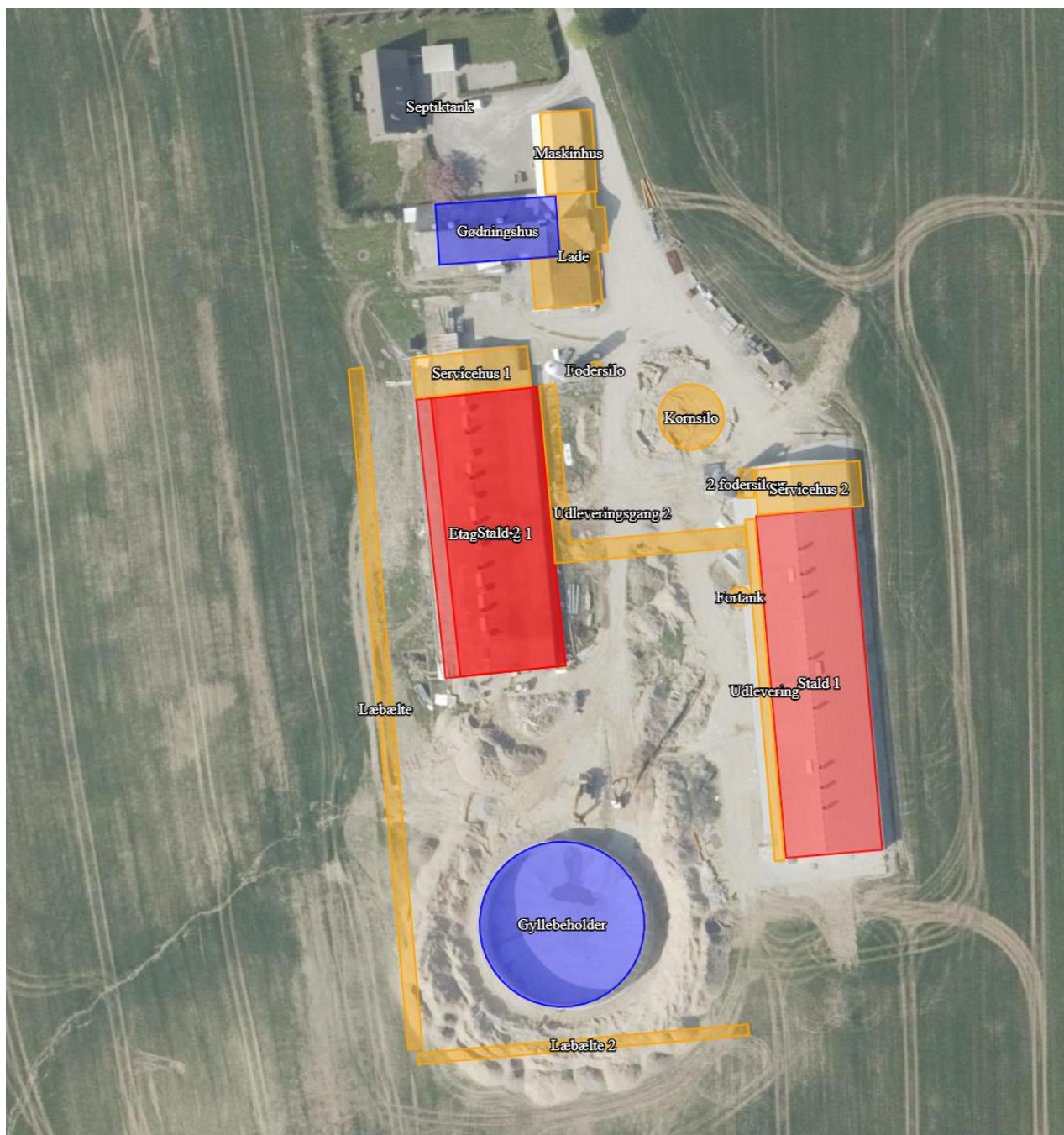
Lugt:

De nabobeboelser der har gjort indsigelse på miljøgodkendelsen, ligger i en afstand på 631 til 828 meter fra anlæggets lugtcentrum. Geneafstand til byzone er 657 meter. Lugtkoncentrationen fra Herredsvejen 178 ved nabobeboelserne svarer således cirka til kravet eller mindre end byzone. Det krav er defineret ud fra et niveau, hvor der ikke lugter af husdyrbrug. Sandsynligheden for at Herredsvejen 178 giver lugtgener eller bidrager til detekterbart øget lugtgene ved de nabobeboelser er derfor relativt usandsynligt.

Begge staldanlæg er udført med ventilation i kip og med afkast uden konus. Det øger den lodrette opblanding af afgangsluften over staldanlægget. Lugtgeneafstanden fra husdyranlægget er således reduceret i forhold til den standardiserede beregning i Husdyrgodkendelse.dk.

Ændringer til projektet:

Ansøger har valgt at udvide projektet med plantning vest og syd om anlægget, som vist på nedenstående kort fra den seneste indsendte version i husdyrgodkendelse.dk. Beplantningen vil blive et tre-rækker læhegn, hvilket på sigt vil lukke af for indkig til ejendommen fra vest og syd.

Oversigt med indføjet beplantning

Venlig hilsen
Tina Madsen
 Miljørådgiver

Mail: tim@frambrella.dk
 Tlf. 31391347